

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ
ÚSTAV EKONOMIKY A MANAGEMENTU

Dan z příjmů fyzických osob a teorie
rovné dan

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor: Bc. Vladimír Slanina

Vedoucí práce: Ing. Libuše Štekanová, Ph.D.

2006

UNIVERZITY OF PARDUBICE

FAKULTY OF ECONOMY AND ADMINISTRATION

INSTITUTE OF ECONOMICS AND MANAGEMENT

THE INCOME TAX AND THE THEORY OF FLAT TAX

THESIS

AUTHOR: Bc. Vladimír Slanina

SUPERVISOR: Ing. Libuše ekanová, Ph.D.

2006

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomiky a managementu
Akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Vladimír SLANINA**

Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**

Studijní obor: **Ekonomika veřejného sektoru**

Název tématu: **Daně z příjmů fyzických osob a teorie rovné daně**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Charakteristika daně jako ekonomické kategorie a základní daňové principy v podmínkách tržní ekonomiky
2. Daňový systém v ČR
3. Teorie rovné daně
4. Dopady daně z příjmů fyzických osob a rovné daně

Závěr

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

1. Holman,R.: **Ekonomie**, Praha: C.H.Beck, 2002
ISBN : 80-7179-681-6
 2. Kubátová,K.: **Daňová teorie a politika**, Praha: ASPI, 2003
ISBN : 80-86395-84-7
 3. Rothbard,M.N.:**Ekonomie státních zásahů**, Praha: Liberální institut, 2001
ISBN : 80-86389-10-3
 4. Samuelson,Paul Anthony, Nordhaus,William D.: **Economics**,
New York : Mc Graw-Hill, 2005
ISBN : 0-07-123932-4
 5. Schiller,Bradley R.: **The Economy Today**, New York: Mc Graw-Hill,
1991
ISBN : 0-07-056164-8
 6. Vančurová, A. a kol.: **Daňový systém ČR**, Praha: VOX, 2005
ISBN : 80-86324-50-8
- Zákony :
1. Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů,ve znění pozdějších předpisů
 2. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků,ve znění pozdějších předpisů
 3. Zákon č. 212/1992 Sb., o soustavě daní ve znění pozdějších předpisů
 4. Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Libuše Zákřavská, Ph.D.
Ústav ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce:

30. října 2005

Termín odevzdání diplomové práce:

26. května 2006

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.

Ing. et Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
vedoucí ústavu

dne

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména skutečnosti, že Univerzita Pardubice má právo uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna od mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Nové Vsi nad Popelkou 25.7.2006

Bc. Vladimír Slanina

Pod kování:

Rád bych touto cestou pod koval vedoucí práce paní
Ing. Libuši Šekanové Ph.D. za vedení mé diplomové práce.

SOUHRN

V diplomové práci jsem se v nově zpracování problematiky daní z příjmu ve vztahu k fyzickým osobám. Nejprve stručně rozeberu pojem daně obecně, daně a daně jako ekonomickou kategorii. Poté popíši danový systém České republiky se zaměřením na fyzické osoby. V další části se věnuji na jiným způsobem zdanění příjmů, konkrétně rovné dani. V této souvislosti se zaměřím na novelu zákona o dani z příjmů platné od 1.1.2004 na Slovensku a na koncept rovné daně Občanské demokratické strany. V závěru se věnuji dopadům daní z příjmů na občany a veřejnou správu.

SUMMARY

I focus my work on problems of the income tax in a relation to natural persons. Firstly I present a brief description of a general concept of the tax, the principles of the taxation and the tax as an economic category. Then I bring a closer view of a system of the taxation in the Czech republic with a focus on natural persons. The next part concerns with an alternative taxes methods particularly with the flat tax. In this context I mention a new law valid in Slovakia since 1. 1. 2004 and I introduce a Civil democratic party flat tax concept. In the last part I pursue an impact of the income tax on the population and on the state budget.

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

SEZNAM GRAFŮ, OBRÁZKŮ A TABULEK

ÚVOD	14
1 <u>CHARAKTERISTIKA DANÍ JAKO EKONOMICKÉ KATEGORIE A ZÁKLADNÍ DAŇOVÉ PRINCIPY V PODMÍNKÁCH TRŽNÍ EKONOMIKY</u>	166
1.1 Co je to daň	16
1.2 Hlavní funkce daní.....	17
1.3 Daňová kvóta.....	17
1.4 Daňové teorie	18
1.4.1 Daňové principy	2121
2 DAŇOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE	24
2.1 Soustava daní	25
2.1.1 Přímé daně	26
2.1.2 Nepřímé daně	27
2.2 Právní úprava a systém zdanění fyzických osob v ČR	28
2.2.1 Zákon č. 586/92 Sb., o dani z příjmů	28
2.2.2 Poplatníci daní	30
2.2.3 Předmět daně	31
2.2.4 Příjmy vstupující do základu daně	32
2.3 Základ daně, schema úpravy základu daně při výpočtu daně z příjmů fyzických osob	34
2.3.1 Základ daně	344

2.3.2	Schema da ového základu.....	34
2.3.3	Da ové zvýhodn ní na vyživované dít	37
2.3.4	Da ové p iznání.....	38
2.3.5	Spole né zdan ní manžel	40
2.4	Da ové úniky.....	41
2.4.1	Da ové úniky neúmyslné	42
2.4.2	Da ové úniky úmyslné	42
3	ROVNÁ DA	46
3.1	Teorie rovné dan	46
3.1.1	Informace ze zdroj Ob anské demokratické strany.....	50
3.1.2	Informace ze zdroj eské strany sociáln demokratické.....	51
3.1.3	Informace ze zdroj K es anské a demokratické unie - eské strany lidové.....	51
3.1.4	Pro vosp l é státy nemají rovnou da	52
3.2	Správa a systém rovné dan	54
3.2.1	Rovná da osobní.....	56
3.2.2	Rovná da z podnikání	58
3.3	Srovnání dan z p íjm fyzických osob a rovné dan osobní.....	60
3.4	Slovenská da ová reforma.....	64
3.4.1	Úkoly slovenské reformy	64
3.5	Návrh ODS a porovnání se Slovenskem	69
4	DOPADY DPFO A ROVNÉ DAN	75
4.1	Dopady dan z p íjm fyzických osob na obyvatele a ve ejnou správu	75
4.2	Porovnání dopad dan z p íjm fyzických osob s návrhem rovné dan ODS.....	78

4.3 Kdo ztratí zavedením rovné dan	82
ZÁV R	85
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	89

Seznam použitých zkratk

NR	eská národní rada
DAP	da ové p iznání
DPFO	da z p íjm fyzických osob
DPPO	da z p íjm právnických osob
DPzZ	da z p íjm fyzických osob ze závislé innosti a funk ních požitk
DPH	da z p idané hodnoty
DZD	díl í základ dan
F	finan ní editelství
FÚ	finan ní ú ad
MF R	Ministerstvo financí eské republiky
OSV	osoba samostatn výd le n inná
ÚFD	Úst ední finan ní a da ové editelství
ÚFO	Územní finan ní orgány
ZSDP	zákon .337/1992 Sb., o správ daní a poplatk , ve zn ní pozd jších p edpis
ZDP	zákon o dani z p íjmu . 586/92 Sb. ve zn ní pozd jších p edpis

Seznam graf , obrázek a tabulek

Graf . 1: Vývoj da ové kvóty v R (v%)	18
Graf . 2 Lafferova k ivka ¹	21
Graf . 3: Vztah mezi efektivností a spravedlností ¹	23
Graf . 4: Výše DPFO a RDO 15% v závislosti na mzd	62
Graf . 5: Efektivní da ová sazba DPFO a RDO 15%	63
Graf . 6: Po et slov v zákon o dani z p íjm SR	688
Graf . 7: Dopady 15% sazby	80
Graf . 8: Dopady 19% sazby	80
Obrázek . 1: P ímé dan	26
Obrázek . 2: Nep ímé dan v R	277
Obrázek . 3: Základní skupiny p íjm osvobozených od DPFO	32
Obrázek . 4: Schéma výpo tu dan z p íjm fyzických osob .	36
Obrázek . 5: P íklad formulá e osobní dan	57
Obrázek . 6: P íklad formulá e dan z podnikání	60
Tabulka . 1: Vývoj sazeb DPFO v letech 1993 - 2006 (%)	29
Tabulka . 2: Sazby dan platné v R pro rok 2006	30
Tabulka . 3: Po et subjekt evidovaných na DPFO	33
Tabulka . 4: Da ová pásma rok 2006	61
Tabulka . 5: Zdan ní m sí ní mzdy sazbami DPFO	61
Tabulka . 6: Zdan ní m sí ní mzdy rovnou daní 15%	62
Tabulka . 7: Sazby dan platné v SR do 31.12.2003	66
Tabulka . 8: Zdan ní po zavedení rovné dan na Slovensku .	67
Tabulka . 9: Rodina s vysokými p íjmy	71
Tabulka .10: Rodina se st edními p íjmy	71
Tabulka .11: Rodina s nízkými p íjmy	72
Tabulka .12: Postoje k da ovému zatížení podle v ku	78
Tabulka .13: Postoje k da .zatížení podle da ové povinnosti	78
Tabulka .14: Podíl zam stnanc	79
Tabulka . 15: Úspora poplatník (ztráta SR)	81

ÚVOD

Daňové téma není (s výjimkou období před volbami) příliš oblíbeným tématem. Na daních vadí ve většině obvykle dvě věci. Jednak jejich výše, která je ovšem dána sumou požadavků státního rozpočtu, a dále způsob jejich výběru, který je dán zásadami a principy zakotvenými v procesních předpisech upravujících daňové řízení.

Daňová politika je klíčovou součástí fiskální politiky, jejímž prostřednictvím stát v rámci své hospodářské politiky ovlivňuje vývoj ekonomiky, především dynamiku jejího růstu a vývoj inflace. Nesprávnou daňovou politikou může stát napáchat spoustu škod, zejména deformovat tržní prostředí a utlumit ekonomickou aktivitu.

Daň z příjmů fyzických osob je nezbytnou součástí každého daňového systému. Pro celou řadu osob je právě ona synonymem pojmu daň. Ve svém životě se s ní dříve či později setká každý a s určitou nadsázkou lze tvrdit, že je daní nejméně oblíbenou. V demokratických státech s fungujícími tržními ekonomikami by měla být transparentní a co nejjednodušší, což následně přispívá k účinnému sledování a vymáhání daní. Takový však, podle mého názoru, současný daňový systém není. Je naopak velmi komplikovaný a značně nepřehledný. Díky různým druhům výjimek, osvobození, odpočtů a slev umožňuje existenci dnes tak frekventované šedé ekonomiky.

Složitost daňového systému, jak byla výše popsána, se promítá i do institutu daňového přiznání. Poplatníci jsou nuceni na jejich zpracování najímat daňové poradce a účetní firmy. Daňové právo, podle kterého se pouze u daní z příjmů řídí bezmála tři miliony subjektů, se tak stalo doménou úzkého okruhu odborníků.

Z výše uvedených důvodů jsem cíl diplomové práce zaměřil na principy zdanění příjmů fyzických osob, na typy daňových úniků, způsobů, jak tyto daňové úniky a šedou ekonomiku snížit a na jiné systémy zdanění fyzických osob, které by měly být transparentnější a jednodušší pro celou tuto oblast. Konkrétně se jedná o koncept rovné daně. Tento daňový systém byl od 1.1.2004 zaveden ve Slovenské republice a v České republice je navrhován Občanskou demokratickou stranou.

Před samotným zahájením práce na výše uvedené téma jsem nejprve shromáždil veškeré dostupné informace a to ze tří základních oblastí.

První oblastí bylo samozřejmě mé zaměření. Zde jsem se snažil využít znalosti a informace, které jsem za dobu působení na FÚ získal. Další informace a údaje jsem pak získával prostřednictvím konzultací s mými kolegy na jiných FÚ a v neposlední řadě jsem dohledal údaje, které jsem například použil do tabulek, získal od ochotných pracovníků Ministerstva financí ČR.

Druhou oblastí bylo studium doporučené literatury, zákonů a také nejrecentnějších typů pokynů jak různých FÚ, tak i MF ČR a prostudování různých pramenů souvisejících se zpracovávanou problematikou.

Třetí oblastí bylo získávání informací přímo ze sekretariátu ODS a jejich propagačních materiálů.

Informace, které jsem touto formou nabyl jsem průběžně porovnával a vyhodnocoval. Výsledkem těchto analýz byly pak konkrétní poznatky, které jsem použil v závěru této práce.

1 Charakteristika dan jako ekonomické kategorie a základní daňové principy v podmínkách tržní ekonomiky

1.1 Co je to daň

Na tuto otázku by měla z nás váhala, jak tento pojem přesně charakterizovat. Daň je kategorií historickou a souvisí s existencí státu. Spolu s příspěvkem na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění tvoří největší skupinu ve veřejných příjmech. Podle soudobé ústavnice ve veřejných financích¹ je daň definována jako:

- povinná (nedobrovolná) zákonem stanovená (vynutitelná) platba - transfer od obyvatelstva a firem do veřejného rozpočtu. Nedobrovolné placení je prý pro dan typické. Dobrovolné by nebyly placeny, nebo snižují disponibilní důchody.
- neekvivalentní platba, což pro poplatníky² znamená, že proti úhradě nestojí ekvivalent v podobě konkrétního plnění z veřejného rozpočtu (nemají nárok na protihodnotu odpovídající výši jejich platby).

¹ Peková J.: Veřejné finance - úvod do problematiky, Praha: ASPI Publishing, 2002.

² Poplatník - fyzická nebo právnická osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani.

- platba nenávratná, tzn. je-li da správn vypo tena nevrací se zp t (vrácení ásti dan p ípadá v úvahu, pouze jde-li o p eplatek na dani).

1.2 Hlavní funkce daní

V rámci ve ejných rozpo t plní dan t i hlavní funkce :

- fiskální, tj. zabezpe it pot ebné množství finan ních prost edk na financování výdaj .
- redistribu ní, tj. p erozd lování p íjm , které se zajiš uje progresivním zdan ním a vyšším zdan ním n kterého zboží.
- stabiliza ní, tj. stabilizace ekonomiky makroekonomických veli in prost ednictvím ovliv ování poptávky. Jedná se zejména o stabilitu zam stanosti a stabilitu cenovou.

1.3 Da ová kvóta

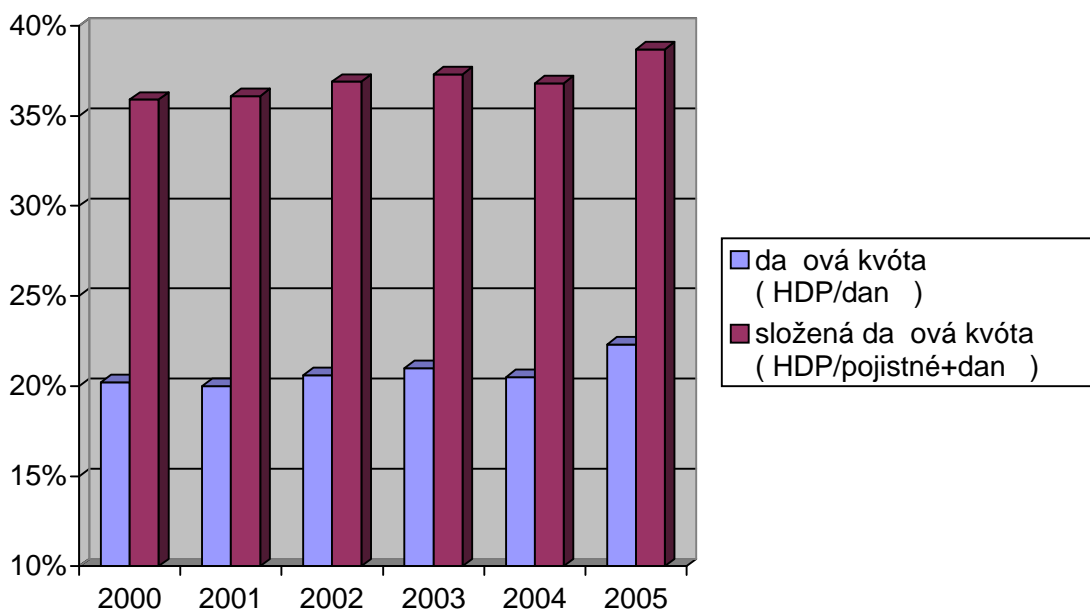
Pro srovnání nenávratného zp sobu p erozd lování ásti hrubého domácího produktu a da ového zatížení v ase se užívá tzv. da ová kvóta. Da ová kvóta p edstavuje podíl na daní na HDP a udává se v procentech. Do této kvóty se zpravidla zahrnují krom daní p ísp vky na sociální zabezpe ení, zdravotní pojišt ní, cla a místní dan . Získáme tak složenou da ovou kvótu. N kdy se hovo í o mí e da ového zatížení.

Z níže uvedeného grafu . 1 je z ejmé, že v roce 2005 složená da ová kvóta dosáhla nejvyšší hodnoty v novodobé eské historii. Zlepšení by m l p inést až rok 2006, kdy by m ly vstoupit v platnost zm ny ve zdan ní p íjmu fyzických

osob a dále klesnout sazba dan z příjmu právnických osob. Daňová kvóta by se tak měla vrátit zhruba na úroveň roku 2002.

Dan spolu s příspěvky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění tvoří rozhodující skupinu příjmů v rozpočtových soustavách států.

Graf . 1: Vývoj daňové kvóty v ČR (v%)

Zdroj : EUROSTAT

1.4 Daňové teorie

V historickém vývoji je vznik daní a daňových soustav úzce spjat se vznikem, postavením a úkoly státu. Mezi nejstarší formy daní patří *akcízy* z období starověku, které byly vybírány z určitých druhů spotřebního zboží. Na ně navázaly *kontribuce* z období feudalismu, ty představovaly přímé majetkové daně vybírané hlavně z obdávávaných pozemků.

V roce 1789 byly v Evropě poprvé uzákoněny Zásady berní zpravidlosti a všeobecnosti zdanění jako součást francouzského prohlášení práv člověka a občana. Podle tohoto prohlášení má každý občan v souladu se svými platebními schopnostmi a svým jměním příspěvek na udržení státní moci a na výdaje správy státu. Od počátku 19. století pak dávají akcízy a kontribuce základy pro vytváření ucelených daňových soustav - pozemkové daně, daně domovní, daně osobní, daně výdělkové, daně dědické. Daně osobní se postupně uplatňovaly jako *prímé daně*, vycházející ze zdanění majetku a příjmu. Daně *nepřímé* se vyvinuly z akcíz, kde dominantní úlohu měly daně potravní (daně z lihu, piva, cukru, masa apod.)

V průběhu vývoje společnosti vznikala řada teorií v nově zavádění a konstrukci daní:

- teorie pojišťovací: daně představuje kolektivně pojaté „pojištění“ života a majetku sjednané mezi státem a občanem.
- teorie solidarity: daně je chápána jako určitá „oběť“, kterou musí daňoví poplatníci přinést k uspokojování kolektivních potřeb. Tato oběť může být různě vysoká. Může být buď stejná pro všechny poplatníky, nebo proporcionální, tj. každému poplatníkovi má odpovídat proporcionální část z jeho osobního důchodu.
- teorie kapacitní: výše daně by měla odpovídat schopnosti platit daně. Princip této daně je nutno spojovat s velikostí příjmu nebo majetku.
- teorie sociálně politická: daně mají cestou přerozdělování zmírnit rozdíl nerovnoměrného rozdělování důchodu a majetkovou nerovnost. Je předmětem soustavného zájmu politických orgánů státu.
- teorie optimálního zdanění: podstatou teorie je optimalizace vlivu daní na chování ekonomických

subjekt . O optimálním zdanění lze usuzovat z tzv. míry zdanění¹. Patí mezi souasn nejvíce respektované daové teorie.

Mezi autory teorií patí ili zejména *Adam Smith* (1723 - 1790), *David Ricardo* (1722 - 1823), *John Stuart Mill* (1806 - 1873) a *John Maynard Keynes* (1883 - 1946)³. O rozvoj se zasloužil p edevším **Adam Smith** zpracováním ucelené soustavy ty daových princip tzv. **kánon** p edstavujících požadavky, které by m ly dan spl ovat.

Jedná se zejména o:

- daovou spravedlnost, tj. placení daní v takové výši, která odpovídá majetku ob an a p íjm m, které užívají pod ochranou státu, do jehož rozpo tu dan plynou.
- ur itost zdanění, tj. da by m la být p esn stanovena, m l by být ur en zp sob a lh ty placení daní.
- výhodnost pro poplatníka, tj. da by m la být vybírána tehdy a takovým zp sobem, kdy to poplatníkovi nejvíce vyhovuje.
- úspornost (efektivnost), tj. da by m la být vybírána tak, aby náklady na její správu a výb r byly co nejnižší.

Smith, zastánce teorie „neviditelné ruky trhu“, se zabýval rozborem státních výdaj , jež je t eba uhradit p edevším z daní. Zd raz oval, že dan omezují produktivitu soukromého sektoru a akumulaci kapitálu a navrhoval ucelenou

³ Kubátová, K.: Daová teorie a politika, Praha: Eurolex Bohemia, 2000

daovou soustavu skládající se z různých daní, které by respektovaly daové principy.

1.4.1 Daové principy

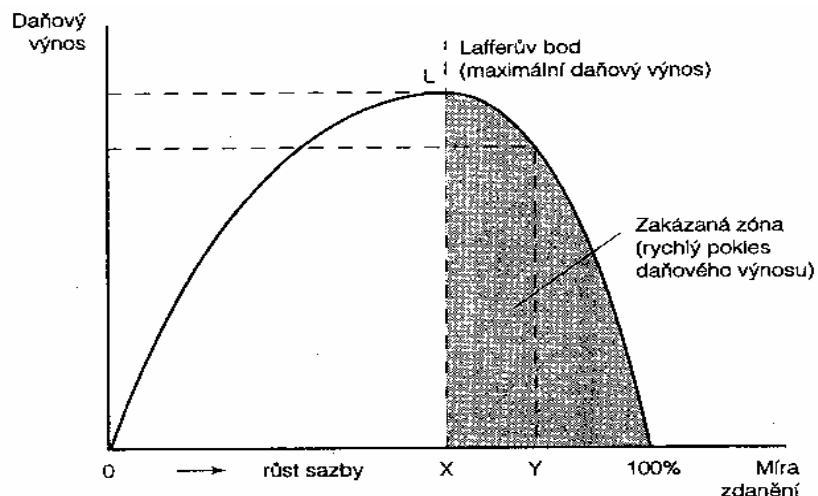
Smithovy kánony se staly základem pro souasně vymezení daových princip a vycházejí z nich i základní daové principy v podmínkách tržní ekonomiky, které představují:

- princip daové spravedlnosti: poplatník přispívá na veřejné výdaje adekvátním dílem. Ten by měl odpovídat užítku, který má z veřejného statku a jeho platební schopnosti.

Platební schopnost principu má dvě polohy:

Ø *spravedlnost vertikální*: zásada progresivního zdanění, poplatníci s vyšší platební kapacitou by měli platit více. Míra progresu (je-li vysoká) však může negativně ovlivnit poplatníka a také celkový daový výnos. Závislost daového výnosu na míře zdanění modeluje Lafferova křivka.

Graf . 2 Lafferova křivka¹

Ø *spravedlnost horizontální*: poplatníci se stejnou platební kapacitou by měli platit stejně, problémem je najít optimální základnu.

Stanovení komplexního kritéria platební schopnosti je ale velmi obtížné, např. daně majetkové schopnost poplatníka platit nerespektují.

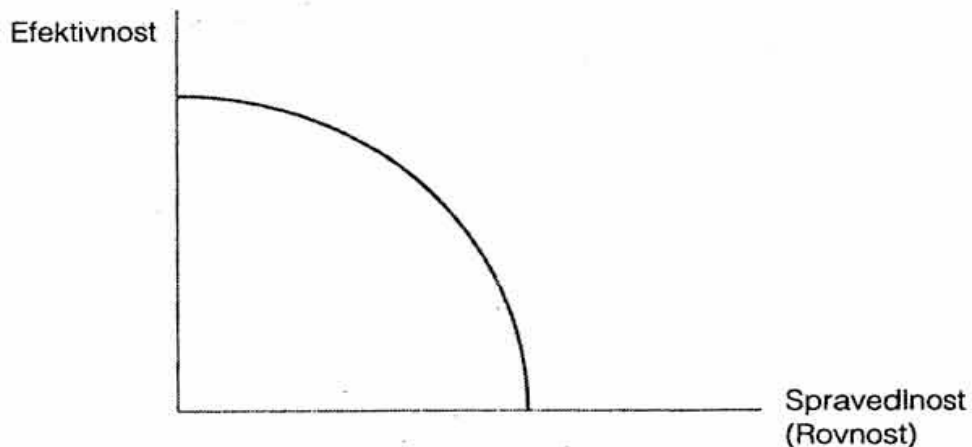
Uplatnění zásady užitku je v praxi téměř nemožné. Užitek je individuální, tím pádem obtížné ho změřit a v sebe se měnit.

- princip efektivity: tj. daňový výnos by měl být co nejvyšší a zároveň by náklady na správu a výběr daní měly být co nejnižší.
- princip právní hlednosti a právní perfektnosti: měla by být jasná konstrukce daně, kdo daně platí a z čeho. Perfektní daňové zákony snižují riziko jejich legálního obcházení a nejasností vyplývajících z výkladu zákona. Správci daní pak umožní účinně provádět daňových kontrol.
- princip daňové neutrality: daně by neměly působit na poplatníka tak aby omezovaly jeho pracovní aktivity, ochotu přijímat podnikatelské riziko, snahu spojit. Neměly rovněž některé subjekty výrazně znevýhodňovat.

- princip da ové pružnosti: da ový systém by m l být schopen pružn reagovat na zm ny v ekonomických podmínkách.
- princip ur ité da ové jistoty: zákony by m ly platit delší dobu, aby poplatníci daní mohli plánovat své investice a zp sob rozd lení svých p íjm .

Uvád né da ové principy spolu navzájem souvisejí, ale mohou p sobit i protich dn . V praxi je proto velmi obtížné respektovat p i tvorb da ového systému všechny zásady. Nejv tším problémem bývá zpravidla sou asné uplatn ní principu spravedlnosti a efektivnosti. Zpravidla se proto uplat uje kompromisní ešení.

Graf . 3: Vztah mezi efektivností a spravedlností¹

2 Da ový systém v eské republice

Jedním z nejdůležitějších zákonů státu v etnicky rozdílných územních uspořádáních zajišťujících jejich chod a životaschopnost je zákon o státním rozpočtu. Jednotlivé státy pro naplnění příjmové stránky státního rozpočtu stanovují závaznými právními normami vymezený daňový a pojistný systém. Povinnost platit daně je nezbytně vymezena zákony i v České republice. Reforma daňové soustavy ČR se začala připravovat hned po roce 1989 a uskutečnila se k 1. lednu 1993. Reforma byla koncipována v souladu se základními aspekty daňových systémů zemí Evropské unie, což se odrazilo zejména ve struktuře daní. Došlo k jejímu rozložení daňového břemene přesunem od zdanění příjmů ke zdanění spotřeby. V souladu s procesem harmonizace daňových soustav integrujících se evropských zemí tak byla zavedena daň z prodané hodnoty, spotřební daně ujmí v podstatě stejné druhy zboží jako v zemích Evropské Unie a univerzální daň z příjmů. Výsledkem bylo rovněž rozložení daňového břemene na celou společnost a efektivnější správa daní, protože výběr daní ze spotřeby je v zásadě jednodušší než výběr daní z příjmů. V rámci daňové reformy byly také nahrazeny odvody z objemu mezd soustavou povinných plateb na všeobecné zdravotní pojištění, pojistného na nemocenské a důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (tzv. sociální zabezpečení).

Požadavek zákonnosti daní a poplatků je zakotven v Ústavě ČR. Listina základních práv a svobod v čl. 11 stanovuje, že daně a poplatky lze ukládat pouze na základě zákona. Jednotlivé daňové zákony upravují hmotně právní

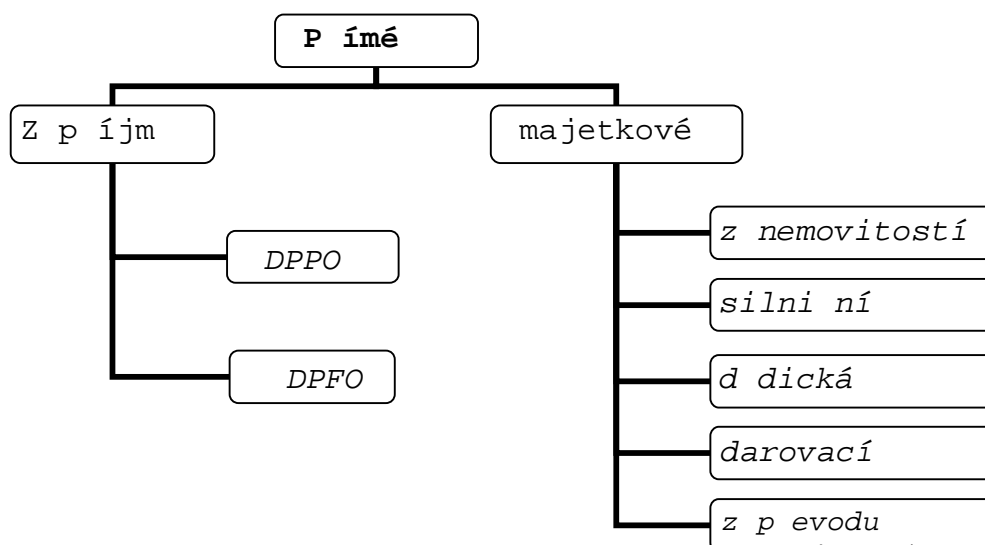
p edpisy, kterým je společný procesní zákon . 337/1992 Sb., o správ daní a poplatk , ve zn ní pozd jších p edpis .

2.1 Soustava daní

Soustavou daní je souhrn všech daní, které se na daném území vybírají. **Da je povinná zákonem stanovená platba do ve ejného rozpo tu. Je to platba neú elová, neekvivalentní a pravideln se opakující bu v asových intervalech nebo p i stejných okolnostech.** (Van urová, 1998, str.24) Výb rem a správou daní jsou pov eny územní finan ní orgány, jejichž konstrukci a mechanismus upravuje zákon . 531/1990 Sb., o územních finan ních orgánech v platném zn ní.

Existuje n kolik hledisek podle kterých jsou jednotlivé dan d leny do skupin. Cílem d lení je postihnout hlavní rozdíly mezi jednotlivými druhy daní, p ípadn ozna it jejich společné prvky. Jedním ze základních d lení je d lení na dan *p ímé a nep ímé*.

2.1.1 P ímé dan

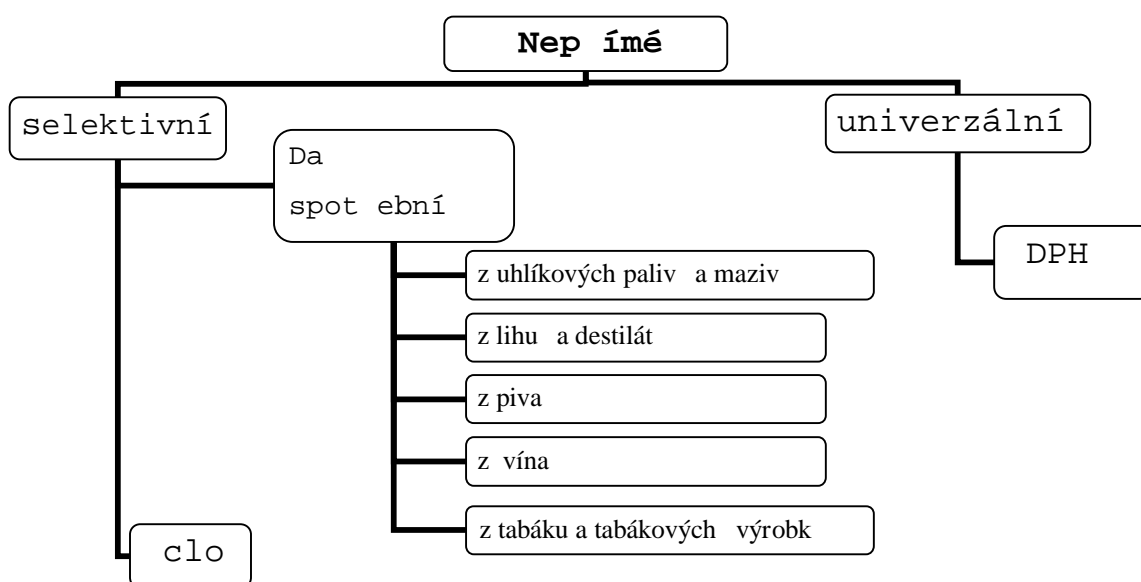
Obrázek . 1: P ímé dan

P ímými dan mi jsou takové dan , které hradí poplatník na úkor svého p íjmu, svého majetku. Jsou tedy adresné, vym ené konkrétní fyzické nebo právnické osob . Na rozdíl od daní nep ímých, které se „schovají“ v cenách zboží a služeb, jsou viditelnější a tím i více poci ovány. Není možný jejich legální p enos na jiný subjekt. Nejvýznamnější z nich jsou dan z p íjm a p ísp vky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění (zde tzv. quazi dan), které tvo í podstatnou ást p íjm ve ejných rozpo t . Podíl daní z p íjm na da ových p íjmech ve ejných rozpo t v etn pojistného vykazoval v R roce 2000 25%. V zemích EU p edstavuje tento podíl v pr m ru asi 35%. Obrázek . 2 ukazuje p ehled p ímých daní, užívaných v sou asné dob v da ovém systému R.

2.1.2 Nep ímé dan

Nep ímé dan , nazývané též dan ze spot eby, dopadají na jejich nositele nep ímo - jsou zahrnuty v cen zboží a služeb placené poplatníkem p i jejich koupi.

Subjekt který nep ímé dan odvádí se ozna uje jako plátce⁴ .

Obrázek . 2: Nep ímé dan v R

⁴ Plátce - fyzická nebo právnická osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností odvádí správci dan da od poplatníka vybranou nebo sraženou, který ji nese. Plátce tak tuto da zcela legálně přenáší na poplatníka a da je u n ho pouze pr b žnou položkou, nijak neovlivující jeho majetkové pom ry.

2.2 Právní úprava a systém zdanění fyzických osob v R

2.2.1 Zákon .586/92 Sb., o dani z p íjm

Dan z p íjm fyzických osob které v České republice podléhají p íjmy jednotlivc , krom p íjm získaných zd d ním nebo darováním, je osobní d chodovou daní zavedenou novou da ovou soustavou roku 1993. Jedná se o univerzální da , která nahradila t i dan do té doby užívané:

- da ze mzdy
- da z literární a um lecké innosti
- da z p íjm obyvatelstva

Dan z p íjm fyzických osob je legislativn upravena spolu s daní z p íjm právnických osob **zákonem . 586/1992 Sb., o dani z p íjm ve zn ní pozd jších p edpis** (dále jen „zákon o dani z p íjm“).

K uvedeným „pozd jším p edpis m“ bych cht l poznamenat, že práv tyto novelizace s r znými výjimkami a úpravami iní dle mého názoru p edpis velmi nep ehledný pro široký okruh jeho uživatel . Od roku 1993 kdy byl uveden v platnost bylo schváleno 76 novelizací! Toto íslo hovo í za vše.

Okruh subjekt dan z p íjm fyzických osob se rozší il na všechny fyzické osoby bez ohledu na zápis do obchodního rejst íku a právní formy podnikání. Stejn tak došlo k rozší ení p edm tu zdan ní na všechny zdanitelné p íjmy, bez ohledu na jejich zdroj, v etn zdan ní naturálních požitk . Tím je posílen princip spravedlnosti. Sociální rozm r dan z p íjm fyzických osob byl promítnut p edevším do systému položek snižujících základ dan .

Da ové zákony R mají v podstat společnou strukturu, kterou je da ový subjekt, objekt dan , sazba a základ dan , osvobození od dan , p iznání k dani a p echodná a záv re ná ustanovení. Zákon o dani z p íjm není výjimkou.

Da z p íjm fyzických osob má v R progresivní sazbu, což je algoritmus zajiš ující plynulé zvyšování míry zdan ní pro každý p ír stek p íjm . Používají se tzv. pásmové sazby⁵. Základ dan je rozd len do n kolika pásem podle jeho velikosti a pro každé je stanovena jiná úrove sazby. Konstrukce dan má zohlednit sociální postavení poplatníka a umožnit redistribuci vytvo eného d chodu od osob s vyššími p íjmy osobám s p íjmy nižšími. Progresivita dan z p íjm fyzických osob však zp sobuje i destimula ní efekt, nebo ím více lidé pracují, tím více jim vláda od erpává v podob dan .

Tabulka .1: Vývoj sazeb DPFO v letech 1993 - 2006 (%)

Rok	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06
Po et pásem progrese	6	6	6	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4
Nejnižší sazba dan	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	12
Nejvyšší sazba dan	47	44	43	40	40	40	40	32	32	32	32	32	32	32

⁵ § 16 ZDP

Tabulka . 2: Sazby dan platné v R pro rok 2006

Základ dan		Da	Ze základu p esahujícího
od K	do K		
0	121 200	12%	
121 200	218 400	14 544 + 19%	121 200 K
218 400	331 200	33 012 + 25%	218 400 K
331 200	a více	61 212 + 32%	331 200 K

2.2.2 Poplatníci dan

Poplatníky dan z p íjm fyzických osob m žeme rozd lit do dvou skupin:

- a) da ový rezident - je da ový subjekt, jehož da ová povinnost je v daném stát neomezená. To znamená, že v daném stát jsou zdan ny veškeré jeho p íjmy, bez ohledu na to, zda jejich zdroj je v eské republice i ve státech jiných. Rezidentem je fyzická osoba, která má trvalý pobyt na území R, pop . se zde zdržuje více jak 183 dní v roce. Výjimkou jsou pouze osoby, které na území R pobývají za ú elem studia, lé by, nebo zahrani ní experti.
- b) da ový nerezident - je da ový subjekt, který v R nespl uje podmínky stanovené pro rezidenta a sou asn má p íjmy ze zdroj na území R. Jeho da ová povinnost se tedy vztahuje pouze na p íjmy pocházející z eské republiky.

2.2.3 P edm t dan

P edm tem dan se rozumí ta skute nost, na kterou se da váže, která je podrobena zdan ní. P edm tem dan m že být d chod (p íjem), majetek, p evod práva, spot eba apod. Je velmi asto obsažen p ímo v názvu dan nap . da z p íjm fyzických osob, da z nemovitostí, da d dická atd.

P edm tem dan z p íjm fyzických osob jsou podle § 6 - 10 zákona o dani z p íjm :

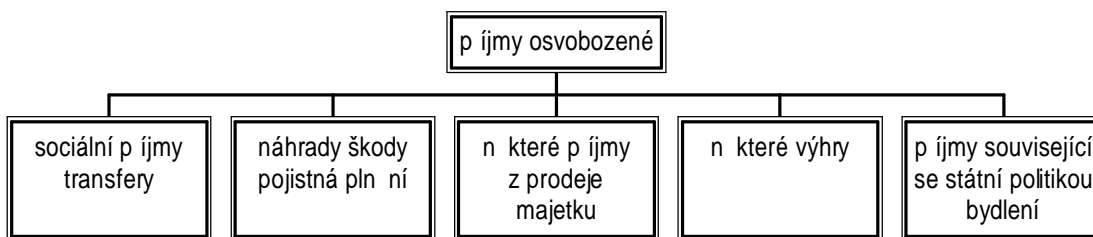
- p íjmy ze závislé innosti funk ní požitky (§6)
- p íjmy z podnikání a jiné samostatné výd le né innosti (§7)
- p íjmy z kapitálového majetku (§8)
- p íjmy z pronájmu (§9)
- ostatní p íjmy (§10)

Dani z p íjm fyzických osob podléhají nejen pen žní p íjmy, ale také p íjmy naturální, které se oce ují cenou obvyklou míst a ase nabytí a p íjmy získané sm nou. Dani naopak nepodléhají p íjmy vy até ze zdan ní a dále p íjmy od této dan osvobozené.

Mezi p íjmy ze zdan ní vy até pat í:

- p íjmy z nabytí majetku v rámci restituce, soudní a mimosoudní rehabilitace
- p íjmy získané zd d ním a darováním s výjimkou dar nabytých v souvislosti s výkonem zam stnání nebo podnikání
- p íjmy do asného charakteru - p íjaté úv ry a p j ky.

Příjmy, které jsou předmětem daní, ale jsou od ní osvobozeny je celá sada. Znamená to, že takové příjmy se do základu daní nezahrnou, ale také se nemohou uplatnit k nim vztahující se výdaje. Na obrázku číslo 4 uvádím nejdležitější skupiny těchto příjmů. Existuje však celá sada výjimek ze základních pravidel.

Obrázek 3: Základní skupiny příjmů osvobozených od DPFO

2.2.4 Příjmy vstupující do základu daní

Příjmy tvořící základ daní z příjmů jsou v zákoně rozloženy do pěti paragrafů:

§ 6 - příjmy za závislé činnosti funkčních požitků - jedná se o příjmy z pracovního, služebního, lenského nebo obdobného poměru, kde je poplatník povinen dbát pokynů plátce. Typickým představitelem těchto příjmů je mzda.

§ 7 - příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti - jsou příjmy z činností vykonávaných na základě povolení, registrace nebo jiného souhlasu příslušného orgánu, je-li takové povolení k činnosti potřeba. Dále se jedná o příjmy z majetku vloženého do obchodního majetku poplatníka, včetně prodeje cenných papírů. Zákon potom podrobněji vymezuje co je pokládáno za příjmy z podnikání a co za příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti.

Počet podnikajících a samostatně výdělelných subjektů se v předchozích letech zvyšoval. V roce 2005 se však projevují opačné tendence související zejména se zpřísněním a změnou právních předpisů z důvodu vstupu České republiky do EU, ale především zavedením minimálního základu daní⁶. Počet podnikajících FO se tak dostal na úroveň roku 2000.

Tabulka 3: Počet subjektů evidovaných na DPFO

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počet subjektů	2 306 443	2 514 471	2 685 938	2 853 356	3 054 220	3 202 921	2 477 692

Pramen: Intranet MF ČR, 23.4.2006

§ 8 příjmy z kapitálového majetku - jsou taxativně vymezeny v ustanovení paragrafu. Patří mezi ně podíly na zisku z majetkových účastí na společnostech vymezených zákonem, výnosy z vkladových listů, dávky penzijního pojištění se státním příspěvkem a další.

§ 9 příjmy z pronájmu - tímto příjmy jsou rozuměny vždy příjmy z pronájmu nemovitostí, bytů nebo jejich částí, nebytových prostor a movitých věcí.

§ 10 ostatní příjmy - zde se jedná o jiné příjmy, které nejsou vymezeny v předcházejících paragrafech. § 10 vymezuje hlavní druhy těchto nahodilých a opakujících se příjmů jako například: příjmy z příležitostných činností, z příležitostného

⁶ § 7c ZDP

pronájmu v cí, ze země d lské výroby která není provozována podnikatelem a další.

2.3 Základ dan , schéma úpravy základu dan p i výpo tu dan z p íjm fyzických osob

2.3.1 Základ dan

Základem dan z p íjm fyzických osob se rozumí ástka, o kterou p íjmy plynoucí ve zdaovacím období poplatníkovi p esahují výdaje prokazateln vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud u jednotlivých druh p íjm není stanoveno jinak. Zvláštním druhem výdaj jsou odpisy hmotného a nehmotného majetku, jejichž výše a způsob odepisování je stanoven zákonem⁷. Jestliže výdaje p esáhnou p íjmy, je potom rozdíl **ztrátou**.

Ztrátou se rozumí i p ípady, kdy poplatník nedosáhl p i podnikání p íjm , ale m l pouze výdaje.

2.3.2 Schéma da ového základu

Schéma da ového základu dan z p íjm fyzických osob je pom rn složité, což odpovídá mnohotvárnosti forem p íjm

⁷ § 26 - § 32a ZDP

jednotlivc . Všechny zdanitelné p íjmy které tvo í základ dan , jsou rozd leny do p ti díl ích da ových základ podle druh p íjm . Ne všechny p íjmy se však zda ují v rámci celkového základu dan , n které z nich tvo í samostatné da ové základy, zda ované zvláš srážkovou daní u zdroje, tzn. že srážku provádí plátce⁴, který p íjem vyplácí. Samostatný základ dan se nesnižuje o výdaje ani jiné odpo ty.

Stanovený základ dan se dále upravuje, obvykle snižuje, pomocí dvou konstruk ních prvk :

- Ø nezdanitelných ástí dan
- Ø položek od itatelných od základu dan

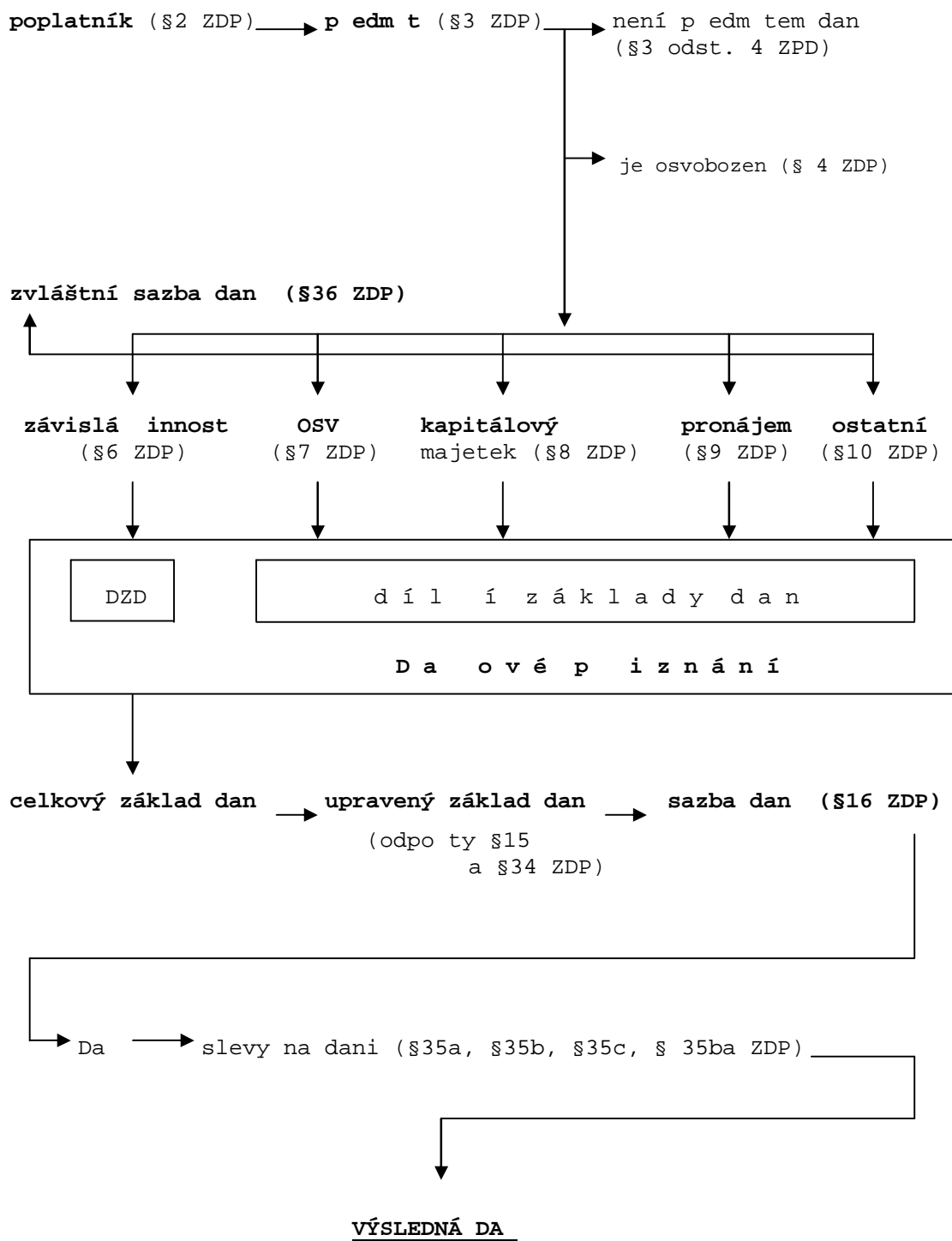
Po jejich uplatn ní vzniká tzv. upravený základ dan .

Nezdanitelné ásti základu dan upravuje § 15 zákona⁵ a lze je rozd lit na dv skupiny:

- I. ásti jejichž výše je stanovena ur itou ástkou, jako nap .ode et dar
- II. ásti jejichž výše závisí na spln ní podmínek konkrétní osobou a je tak individuální, nap . ode et úrok zaplacených ve zda ovacím období ze stavebního spo ení, zaplacené soukromé životní pojišt ní aj.

Položky od itatelné od základu dan upravuje § 34 zákona a pat í sem nap . ode et da ové ztráty, nov í 100 % ode et výdaj na projekty výzkumu a vývoje⁸ apod.

⁸ § 34 odst 4 ZDP

Obrázek . 4: Schéma výpo tu dan z p íjm fyzických osob

2.3.3 Da ové zvýhodn ní na vyživované dít

Novela zákona o daních z p íjm⁹ zcela zásadním zp sobem zm nila systém uplat ování od itatelné položky na d ti. Do roku 2004 si mohl poplatník snížit základ dan o ástku danou zákonem na vyživované dít žijící s ním ve společné domácnosti. Po výše uvedené novele zákona o daních z p ím hovo íme o **slev na dani** a **da ovém bonusu**. Poplatník¹⁰ má tak nárok na da ové zvýhodn ní na vyživované dít žijící s ním v domácnosti¹¹ (dále jen "vyživované dít ") ve výši

Ø 6 000 K ro n za každé vyživované dít

Ø 12 000 K ro n , pokud jde o dít , které je držitelem pr kazu ZTP/P

Toto da ové zvýhodn ní si poplatník m že uplatnit až po uplynutí zda ovacího období formou slevy na dani nebo da ovým bonusem (pokud je nárok poplatníka na da ové zvýhodn ní vyšší než jeho vykázaná da ová povinnost. Podmínkou pro poskytnutí bonusu je dosažení alespo šestinásobku minimální mzdy v daném zda ovacím období. Pokud poplatník tuto podmínku nesplní, má nárok pouze na slevu na dani, nikoliv na vyplacení da ového bonusu.

Tento postup poprvé poplatníci uplatnili za zda ovací období rok 2005.

⁹ zákon .669/2004 Sb.

¹⁰ § 2 ZDP

¹¹ § 35c odst.1 ZDP

2.3.4 Da ové p iznání

Nejdležitějším podáním da ového subjektu je **da ové p iznání**. Subjekt tím plní svou povinnost ve shodě se zákonem o dani z příjmů. Obecně platí, že da ová povinnost nastává okamžikem, kdy nastaly skutečnosti zakládající její vznik. Pro splnění této povinnosti staví zákon jednak lhůtu pro podání da ového p iznání¹² a jednak lhůtu splatnosti daně, která je shodná se lhůtou pro podání p iznání. Podáním p iznání je zahájeno vymocovací řízení, jehož výsledkem je stanovení základu daně a daně samotné finančním úřadem. V praxi pak může dojít k situaci, kdy da ový subjekt usoudí, že podle platných předpisů není povinen da ové p iznání podat, nebo tak úplně opomene. Správce daně pak subjekt vyzve k podání p iznání s uvedením lhůty pro podání. Jestliže ani poté da ový subjekt p iznání nepodá, může správce daně stanovit da ovou povinnost i jinými způsoby, které stanoví zákon, například podle poměrek¹³.

Da ové p iznání lze úředně podat jen na tiskopise vydaném ministerstvem nebo na počítačových sestavách, které mají údaje, obsah i uspořádání údajů zcela totožné s tiskopisem vydaným ministerstvem. Podává se nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaovacích období. Jedná-li se o poplatníka, který má povinnost na základě zákona o úrodnosti

¹² § 40 ZSDP

¹³ § 44 ZSDP

mít ú etní záv rku ov enou auditorem, nebo jehož p iznání zpracovává a p edkládá da ový poradce, podává se da ové p iznání nejpozd ji do šesti m síc po uplynutí zda ovacího období. To platí jen, je-li p íslušná plná moc k zastupování podána správci dan p ed uplynutím neprodloužené lh ty.

Správce dan m že na žádost da ového subjektu nebo da ového poradce a nebo i z vlastního podn tu prodloužit lh tu pro podání p iznání, a to nejdéle o t i m síce po uplynutí lh ty pro podání p iznání. Pro da ové subjekty je prodloužení lh ty pro podání da ového p iznání zajímavé hned ze dvou d vod . Nejen proto, že se p iznání odevzdává pozd ji a je tedy více asu na jeho kvalitní zpracování, ale zejména proto, že da je splatná práv ve lh t pro podání tohoto p iznání.

Pokud žádost podává a p iznání p edkládá da ový subjekt, správce dan posuzuje d vody pro prodloužení lh ty pro podání da ového p iznání, které se týkají p ímo subjektu. iní-li tak na základ plné moci da ový poradce, správce dan posuzuje d vody týkající se poradce.

V da ovém p iznání je da ový subjekt povinen požadované údaje uvést pravdiv , správn a úpln . Rovn ž je povinen uvést v p iznání všechny p ípadné výjimky, osvobození, zvýhodn ní, slevy i odpo ty.

Jak jsem se již výše zmínil, ne všechny da ové subjekty, které jsou evidované na dani z p íjmu fyzických osob, podávají da ové p iznání. Da ové p iznání je povinen podat každý, jehož ro ní p íjmy, které jsou p edm tem dan z p íjm fyzických osob, p esáhly 15 000 K , pokud se nejedná o p íjmy od dan osvobozené, o p íjmy, z nichž je da vybírána srážkou podle zvláštní sazby dan .Da ové p iznání je povinen podat i

ten, jehož roční příjmy, které jsou podléhány daní z příjmu fyzických osob, nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu. Daňové přiznání není povinen podat poplatník mající příjmy podle § 6 ZDP od jednoho nebo postupně od více zaměstnavatelů. Podmínkou je podepsané prohlášení k dani u všech plateců a zároveň tento poplatník nesmí mít příjmy dle § 7 - 10 ZDP vyšší než 6 000 Kč.

2.3.5 Společné zdanění manželů

Zcela zásadní změnou ve zdaování fyzických osob přineslo zavedení institutu společného zdanění manželů¹⁴. Jde o nový nástroj, jehož principem výpočet daně ze společného základu daně obou manželů. Podmínkou pro využití tohoto způsobu zdanění je alespoň jedno vyživované dítě, které s nimi žije v domácnosti. Zákon zároveň taxativně vymezuje případy, kdy nelze společného zdanění manželů využít¹⁵. Jde o případy, kdy například jeden z manželů má daňem stanovenou paušální částkou, má povinnost stanovit minimální základ daně podle § 7c ZDP apod.

Společný základ daně pak uplatňuje každý z manželů ve svém vlastním daňovém přiznání. Oba manželé přitom musí daňové přiznání podat ve stejné lhůtě.

Tento způsob zdanění měli manželé možnost poprvé uplatnit za zdaovacích období rok 2005. Do konce března 2006

¹⁴ § 13a ZDP

¹⁵ § 13a odst. 4 ZDP

tuto možnost využilo více než 350 tis. manželských párů, což pro správce dan znamenalo nárůst daňových příjmnů cca o 31 % než ve stejném období roku 2005. Do rodinných rozpočtů tak byly vráceny poplatky ve výši 4 mld. Kč. Toto číslo však ještě není konečné. Další nárůst bude v průběhu měsíce června 2006, kdy lidé na základě plných mocí odložili povinnost podat daňové příjmně do 30.6.2006.

Princip společného zdanění manželů je jednoznačně výhodný pro rodiny, kde existují značné rozdíly v příjmech obou manželů. Příkladem je situace, kdy manželka je na mateřské dovolené a manžel je zaměstnaný.

2.4 Daňové úniky

Všeobecný postoj ke zdanění vychází z národní mentality a tradic. Je formován autoritou státu, jeho vlády, kvalitou a účinností daňového systému. Pro jednotlivce znamená daň a zdanění vbec jakousi subjektivně určenou psychologickou hranici, do které zdanění respektuje, aniž by došlo k negativní reakci. Je-li však tato hranice překročena, respektive je neúnosná, vyvolává zdanění odpor a v konečné fázi má za následek daňový únik.

Daňovým únikem rozumíme minimalizaci až nulaci daňové povinnosti ze strany daňového poplatníka. Nejastěji rozlišujeme **daňové úniky úmyslné a neúmyslné**, které se dále dělí na **legální a nelegální**.

2.4.1 Da ové úniky neúmyslné

Neúmyslné da ové úniky mají v současné době klesající tendenci. To je podle mého názoru ovlivněno existencí da ových subjektů s delší dobou registrace, u kterých již byly prováděny da ové kontroly a nedochází tak k únikům nevdomosti a neznalosti příslušných zákonů. Projevují se zejména u začínajících podnikatelů, kteří si sami vedou účetnictví. Hlavní příčina je pak právě v neznalosti nebo podcenění da ové a účetní problematiky, kterou přispívá i složitá a často se měnící úprava příslušných zákonů.

2.4.2 Da ové úniky úmyslné

Úmyslné da ové úniky mají naopak tendenci stoupající. Vzhledem k tomu, že se poměrně velký podíl finančních prostředků převádí do formy daní, jsou pochopitelné snahy poplatníků da minimalizovat. Každý subjekt již zvládl teoretický a praktický základ a dnes se již samy, nebo za pomoci finančních poradců orientují ve spleti právních předpisů. Tyto da ové úniky lze rozdělit na dvě skupiny:

1. **Legální da ové úniky** (vyhýbání se placení daní), které představují takové postupy při zdanění, které umožní krácení da ové povinnosti v mezích zákona. Jsou založeny na vyhledávání a využívání mezer v právních předpisech. Doba využití pak závisí na snaze a rychlosti zákonodárců, než navrhnou, přijmou a schválí opatření k zamezení úniků. Z tohoto pohledu je legislativní proces v ČR pomalý a nedokonalý.

2. **Nelegální daňové úniky** (obcházení daní) jsou otevřeným nebo skrytým porušováním daňových zákonů. Často je doprovází i porušování jiných právních norem např. zákona o ústetnictví i práva trestního. Tyto úniky bývají pevně promyšleny a připravovány relativně malou skupinou lidí perfektně obeznámenou s problematikou daní a fungováním daňové správy. Subjekty podle potřeby operativně mají své podíly ve společnostech, bydliště i sídla a tím i místní příslušnost k Finančnímu úřadu a jsou obtížně dostižitelné.

Nejčastější nelegální úniky v České republice jsou u **daní z přidané hodnoty**. Jedná se zejména nadhodnocování daně na vstupu, ústetní podvody, úmyslné zaměření základní a snížené sazby daně, fiktivní vývozy, nebo vývozy zboží s nízkou hodnotou když toto zboží je prodáno neexistující firmě v zahraničí. Dále o prodej bez dokladů, prodej pašovaného zboží, prodej na stáncích apod. Nezanedbatelnou položku představují i úniky na **spotřební dani**. Podle OECD půjde o nelegální výrobu a prodej alkoholu o 3 mld. Kč ročně. V souvislosti s palivy je známá causa z poloviny 90. let když docházelo k machinacím s lehkými topnými oleji prodávanými jako motorová nafta (odhad daňových úniků: 20 mld. Kč). Do této oblasti patří i prodej pašovaných tabákových výrobků apod.

V oblasti **daní z příjmů** dochází k únikům při odepisování majetku, když se poplatníci snaží vyhnout odepisování nakupováním majetku po částech, jejichž pořizovací hodnota nepřesahuje zákonem stanovenou hranici. Jedná se rovněž o

skryté investice a rekonstrukce, které jsou vykazovány jako opravy majetku, viz. příklad:

Společnost zadala stavebnímu podniku zakázku na provedení opravy domu v etn. zateplení štítových zdí. Veškeré vynaložené prostředky byly daňově zahrnuty do nákladů.

Případ je typickou ukázkou stavební úpravy, která bývá vydávána za pouhou opravu. Zateplení však znamená změnu technického parametru a byla překročena zákonem stanovená hranice 40 tis. Kč. Takovýto výdaj je nutné považovat za technické zhodnocení a do nákladů zahrnovat formou odpisu. Velmi však záleží na dokladech a dokumentaci, které bude mít firma k dispozici a použije je v případě daňové kontroly.

Mezi další podoby daňových úniků patří:

- Ø machinace k vytvoření situace, kdy je příjem osvobozen od daní
- Ø uplatnění neoprávněných slev na dani
- Ø vyplácení minimální mzdy a zbytek výplaty je dorovnán „na ruku“ a není zdaněn
- Ø zaměstnávání cizích dělníků, převážně u stavebních firem, za které není placena daň z příjmu, sociální ani zdravotní pojištění.

Daňové oázy v zahraničí - obecně se jedná o státy (území) jejichž zákony, popřípadě uzavřená soustava smluv o zamezení dvojího zdanění umožní nízké nebo vůbec žádné zdanění, a to zejména příjmu. V ČR dochází již od konce 90. let k převodům peněžních prostředků a cenných papírů do zahraničí. Z hlediska krácení daní se jedná zejména o platby za poradenství, zprostředkovatelské služby, správu cenných papírů, semináře v zahraničí, pronájmy, poskytování úvěrů a operace bankovního charakteru. Prostřednictvím spízně

osoby v zahraničí, nebo přímo právnické osoby založené v oáze, zvyšuje osoba i společnost ve své mateřské zemi daňové náklady a příjmy převádí do zahraničí. Z přímého daňového hlediska jde tedy o vytváření náklad v zemi s velkým daňovým zatížením a výnosy v zemi se zatížením minimálním a to i za cenu fiktivních obchodů.

Za daňové oázy jsou považovány např. Kypr, Holandsko, Irsko, Monako, Bahamy, Kajmanské ostrovy, Kostarika, Panama, Uruguay, Hongkong, Singapur.

Příčiny daňových úniků jsou velmi rozmanité (sociální, ekonomické, právní, svoji roli hraje i morálka a kultura v níž se subjekty nacházejí). Hlavní příčiny jsou však skryty v daňovém systému, v jeho složitosti, nepřehlednosti a mezerách.

3 Rovná da

„V každém stát by m li poddaní p íspívat na výdaje státu tak, aby to co nejlépe odpovídalo jejich možnostem, tj. úm rn p íjmu, kterého pod ochranou státu požívají. ... Každá da by m la být promyšlena tak, aby obyvatelé platili co nejmén nad to, kolik ona skute n p ináší do státní pokladny.“

Adam Smith, Pojednání o podstat a p vodu bohatství národ

3.1 Teorie rovné dan

V sou asnosti má eská republika, stejn jako mnoho evropských zemí tzv. progresivní zdan ní. To má n kolik pásem, kde da ové zatížení roste s vyšším výd lkem. Toto progresivní zdan ní je poz statkem vále né ekonomiky, kdy nestandardní ekonomická situace vyžadovala nestandardní p íjmy. To konkrétn znamenalo, že nap . v hitlerovském N mecku byla mezní hranice progresivní dan 94%! V USA to bylo ale v 50. letech srovnatelných 91%! Postupn , když se jednotlivé ekonomiky za aly stabilizovat, snižovaly a sbližovaly v souvislosti s tím i jednotlivá da ová pásma.

Ekonomové po celém sv t od dob Adama Smithe doporu ují rovnou da jako spravedliv jší a mén škodlivý zp sob zdan ní. Vyhledáme-li na internetu slovní spojení „flat tax“, získáme velké množství odkaz , lánk , knih, studií a argument ve prosp ch rovné dan .

D vod je prostý: Zdan ní, jehož ú elem je narušit p írozený princip rovného zdan ní a zvýhodnit jedny poplatníky na úkor druhých, se neobejde bez velkých da ových únik , bez ztrát na hospodá ském r stu, bez obrovské

byrokracie a bez snah poškozených skupin zanášet do da ového systému protioopat ení v podob dalších úlev, dalších výjimek, dalších ode itatelných položek a dalších zvláštních sazeb. Zavedení rovné dan by zvýšilo da ovou spravedlnost, omezilo by asové a administrativní náklady zdan ní a zrychlilo ekonomický r st.

Myšlenka rovné dan není novou záležitostí, s jejím konceptem p išli na po átku osmdesátých let, te již minulého století, ekonomové ze Stanfordské univerzity Robert Hall a Alvin Rabushka. Teorie rovné dan je velmi jednoduchá a zároveň velmi radikální. P i zavedení rovné dan jsou veškeré p íjmy fyzických osob i zisky právnických osob zdan ny jednotnou sazbou bez jakýchkoli dalších úlev, výjimek a od itatelných položek. Podle jejich teorie má rovná da pouze **t i parametry**¹⁶ :

- Ø Základ dan
- Ø Nezdavitelné minimum
- Ø Jednotná sazba dan

Z jejich konceptu vychází nap . legislativní návrh zm ny amerického da ového systému p edložený kongresmanem zákonodárného sboru USA D. Armejem a senátorem R. Shelbym z roku 1999. Projekt má své zastánce i odp rce v adách

¹⁶ Široký, J. Da ové terie s praktickou aplikací. Praha: C.H.Beck, 2003, str.116

republikán i demokrat v USA a je zde předmetem politických diskusí.

Daňové systémy platné v současné době zahrnují mnoho různých pásem, odpočítání, slev, daňových sazeb a výjimek, které je jiní velmi složitými a nepřehlednými. Tato nepřehlednost a netransparentnost má řadu negativních důsledků. Systémy jsou neefektivní, nespravedlivé, vytvářejí prostor pro daňové úniky a existenci šedých zón. Jednotliví poplatníci se v tísni ve zmíněných položkách nevyznají a neví tak přesně, jaké daně vlastně platí. Rovněž vyplnění daňového přiznání je záležitostí poměrně složitou, na kterou je často nutné najímat daňové odborníky. Komplikovanost systému znamená rovněž drahou správu daní pro stát, který je nucen zvažovat stále vyšší počet daňových úředníků.

Rovněž daň znamená, že všechny příjmy jsou zdaňovány stejnou daňovou sazbou se zahrnutím jednotného nezdánitelného minima pro každého poplatníka. Stejná výše příjmu je tedy v tomto systému zdaněna stejně. Rovněž daň není ovlivněna tím, jakou činnost poplatník vykonává a neobsahuje proto množství definic různých příjmů - všechny jsou posuzovány stejně. Zachovává osobní odíratelnou položku, na poplatníka a osoby na něm závislé. Mezi obecné charakteristiky rovné daně patří:

- Ø zmírňuje povinnosti, které jsou kladeny pracovnímu a podnikatelskému úsilí poplatníka daní,
- Ø snaha o dlouhodobé zajištění zdrojů potřebných ke kolektivnímu přerozdělení,
- Ø daně slouží k financování veřejných potřeb a daňový systém nemá být součástí nástrojů sociální politiky.

Efektivní daňový systém by měl peníze vybírat, aniž by výrazně ovlivňoval rozhodování jednotlivců, jak mnoho budou

pracovat, spojit a do toho budou investovat. Rovná daň podporuje myšlenku, že nejlepším způsobem jak docílit snížení distorzí je uvalení nízké daně sazby na široký základ ekonomických aktivit namísto redukování základu daní sníženými odpočty a výjimkami a následnými strmými progresivními sazbami daní. Daň založená na jediné daně sazbě pro všechny typy subjektů výrazně zlepší celou daňovou soustavu. Zachází s každým stejně a snižuje tak daňové úniky, nebo vyhýbání se daňové povinnosti a s tím spojené výdaje na daňové poradce a transfery zisků do zemí s nižším zdaněním se poplatníkům již nevyplatí. Prostředky ušetřené na daních pak podporují dlouhodobý ekonomický růst a přispívají k růstu životní úrovně obyvatel.

Podle institutu A. de Tocquevilla¹⁷ je rovná daň úplně a nebo v částečné podobě zavedena ve 33 zemích světa. Při porovnání růstu HDP v zemích s rovnou daní a bez ní ústav zjistil, že v prvních uvedených zemích je růst asi dvakrát rychlejší. Porovnáním zemí s méně vyspělou ekonomikou je pak poměr růstu HDP dokonce čtyřnásobný ve prospěch zemí se systémem rovné daně. Rovnou daň má například Nový Zéland, Estonsko, Hongkong a od roku 2004 také Slovenská republika.

Vzhledem k tomu, že případné zavedení rovné daně v ČR bude závislé na volebních výsledcích v roce 2006 a v případě rovněž rozložení sil v poslanecké sněmovně především na politických dohodách mezi rozhodujícími stranami, podíval jsem se nejdříve obecně na stanoviska k rovné dani u nás

¹⁷ Dostupné na www.adti.net

rozhodujících politických stran, které budou zejména ve h e
p i d lení si post .

3.1.1 Informace ze zdroj Ob anské demokratické strany

Asi nejucelen jší informace o rovné dani najdeme v Modré
šanci a to zejména v oddílech Modrá šance pro veřejné finance
[11] a Modrá šance pro svobodu volby v sociálním systému. [9]
Nalezneme zde pom rn obecné informace obsahující výše
uvedené základní rysy rovné dan .

Jako hlavní d vody zavedení rovné dan jsou zde uvád ny:

- p ílišná složitost sou asného da ového systému
- jeho demotivující charakter
- nutnost zm ny vzhledem ke stavu veřejných financí

Výhody rovné dan zde spíš vycházejí z logiky v ci než z
íselných údaj , jak již bylo uvedeno výše, nejspíše z d vod
možného pohybu jednotlivých hodnotových charakteristik rovné
dan . Základní výhoda je spat ována v zásadním zjednodušení
da ového systému, a tím usnadn ní orientace a vzniku malým
podnik m. Dále má mít tato nízká sazba samoz ejm efekt
motiva ní. Se zjednodušením systému dává ale ODS d raz také
na zp ísn ní jeho dodržování. Jedním z hlavní d vod je
špatný stav veřejných financí, který chce ODS ešit jednak
snížením výdaj a jednak podporou r stu HDP.

3.1.2 Informace ze zdroj české strany sociálně demokratické

Rétorika SSD vychází v podstatě ze těchto základních bodů :

- zachování sociálního smíru
- špatného dopadu na veřejné finance
- rovná daň není v současné době trendem v západní Evropě

Jak již z názvu strany vyplývá, jedna z hlavních obav SSD je obava o postavení slabších sociálních vrstev po zavedení rovné daně. Sociální demokraté se domnívají, že výpadek způsobený snížením daní z příjmu bude nahrazen zvýšením DPH. Toto bude mít samozřejmě v konečném důsledku největší vliv na nízkopříjmové rodiny, jelikož podíl nákladů na výživu a základní služby je u nich největší. [10]

Jelikož je SSD výrazně (dalo by se říci až slepě) orientovaný na Evropskou unii, je nevyužívání rovné daně na západ EU také jedním z jejích zásadních argumentů. [8]

3.1.3 Informace ze zdrojů Kešanské a demokratické unie - české strany lidové

Najít jakékoliv informace o vztahu KDU-ČSL k rovné dani je poměrně složité. Obecně lze říci, že KDU-ČSL přímo nepodporuje myšlenku rovné daně, ale je jí velice blízko. Liší se například ve sbližování sazeb DPH nebo chce zachovat progresivitu zdanění. [12] KDU-ČSL má tedy vlastní názor na daňovou reformu, ale sami přiznávají, že konečná pohoda bude

vycházet z politických jednání. Jelikož jde o státní stranu, lze v budoucnosti očekávat dohodu s ODS.

3.1.4 Pro vyspělé státy nemají rovnou daň

Když je řeč o rovné dani, každého napadne zřejmě otázka: pokud je skutečně tak dobrá, pro již dávno není zavedena ve vyspělých státech západní Evropy a Severní Ameriky? Odpověď je jednoduchá a pro mnohé překvapivá: systém progresivních daňových sazeb je jedním z posledních pozůstatků válečné ekonomiky, který doposud přežil do dnešních dnů. Zatímco potravinové lístky a totální nasazení patří dávno minulosti, progresivní zdanění příjmů přetrvává.

Převod samotného nápadu zdanit příjmy souvisí s válkou. V dřívějších dobách se vybíraly hlavně daně z pozemků, z obytných domů, spotřební daň a cla. Primát drží Velká Británie, která zavedla daň z příjmů v roce 1799. Daňová sazba byla zvýšena na 2,9 % během napoleonských válek. V roce 1816 byla zrušena. V roce 1842 byla opět zavedena vzhledem k rostoucí finanční nárocnosti budování britského impéria. Ve Spojených státech byla daň z příjmů zavedena v roce 1864: rovněž pro účely financování války. V roce 1872 byla zrušena.

Také ve většině ostatních západních států (Německo, Nizozemí, Švédsko, Kanada, Austrálie, Japonsko, Nový Zéland, atd.) byla daň z příjmů zavedena během 19. století. Měla většinou podobu rovné daně. V jiných případech byla tato daň progresivní, ale její sazby byly podle dnešních měřítek extrémně nízké. Například rakousko-uherský systém měl neuvěřitelných 65 daňových pásem, ale výše daňové sazby se pohybovala od 0,58 % (pro příjmy v rozmezí 1200 až 1250 korun

ro n) do 3,88 % (pro p íjmy od 92 000 do 96 000 korun ro n). S dnešní ideou rovné dan však Rakousko-Uhersko m lo p ece jen hodn spole něho: velmi jednoduché da ové zákonodárství, které neobsahovalo tém žádné výjimky i ode itatelné položky. **System musel být tak jednoduchý, aby da ové p iznání dokázal vyplnit každý peka i koželuh.**

Po átek první sv tové války znamenal konec rovných daní, konec nízkých sazeb a také konec jednoduchých da ových zákon . Spojené státy zavedly permanentní da z p íjm v roce 1913, kdy m la dv sazby: 1 % a 7 %. Šlo o da pro vyšší vrstvy, protože jen 0,5 % nejbohatších domácností podléhalo povinnosti platit da z p íjm . Po první sv tové válce však sazba americké da z p íjm dosahovala neuv itelných 73 % až do roku 1921, kdy ji prezident Calvin Coolidge snížil na 25 %. Tehdy byl mimochodem zaznamenán výrazný efekt Lafferovy k ivky, kdy p íjmy státního rozpo tu po snížení daní vzrostly do roku 1929 o 61% p i zcela nepatrné inflaci.

Druhá sv tová válka p inesla další zvýšení da ových sazeb do úrovní, které hrani í s konfiskací. Extrémn vysoké da ové sazby p etrvaly i po válce. B hem padesátých let inila mezní sazba dan z p íjmu fyzických osob v USA 91 %. Pochopiteln se to milioná m nelíbilo, takže si postupn prosadili celou sérii „d r“ v zákonech a da ových úlev. Když v roce 1963 prezident Kennedy snížil dan na „pouhých“ 70 %, p íjmy státního rozpo tu rovn ž vzrostly. Totéž se opakovalo v 80. letech. „Vále ný štvá “ Ronald Reagan tehdy snížil da ovou sazbu na p ece jen mírovým podmínkám lépe odpovídající úrove 28 %. K žádnému výpadku p íjm nedošlo ani tentokrát. Koncem Reaganova období p edstavoval objem vybraných daní zhruba p tину HDP, podobn jako p ed jeho nástupem do funkce.

Hitlerovské Německo zavedlo progresivní dan z příjmů až do mezní sazby 95 %. Snižování mezních sazeb bylo jednou z prvních hospodářských záležitostí v 50. letech. Ve Velké Británii přetrvávaly extrémně vysoké daňové sazby od válečných let až do vlády Margaret Thatcherové. Z povodňové úrovně 83 % snižovala Thatcherová mezní daň z příjmů fyzických osob postupně až na 40 %, což je sazba, která platí doposud. Stále je nicméně dosti vysoko nad povodňovou úrovní.

Také daňové systémy v ostatních ekonomikách jsou dosud silně poznamenány první a druhou světovou válkou: vysoké mezní sazby, progresivní struktura a velmi složité daňové zákony, které jsou výsledkem desítky let trvajících snah o vyhloubení maximálního produktu a skulin.

Progresivní dan v západních zemích neprevládají díky svým výhodám, ale i z důvodu historické setrvačnosti.

3.2 Správa a systém rovné dan

Rovná daň je založena na principech ekonomie strany nabídky, kde rozhodující jsou motivace jednotlivců. Mezi nejvýznamnější faktory, které tyto motivace ovlivní, patří sazby daní přítomné v každé ekonomice. Vysoké sazby odrazují od úspor, práce i investic. Stát tedy bere občanům vysoký podíl jejich příjmů. Nízké sazby pak mají z důvodu vyšších disponibilních zdrojů opačný efekt.

Daňový systém by měl být jednoduchý a levný na vymáhání.
Základní principy systému rovné dan :

V všechny příjmy by měly být zdaneny pouze jednou, ekonomické aktivity zdaněné vícekrát jsou logicky nevýhodné, nespravedlivé a neefektivní.

V jednotná daňová sazba již jsou zdaněny veškeré druhy příjmů, by měla být co možná nejnižší v souladu se zajištěním rozpočtových příjmů potřebných na financování veřejných výdajů.

V uplatnění rovné daňové sazby nad úroveň stanoveného minimálního příjmu, tzv. nezdanitelného minima. Jeho úroveň však nesmí být příliš vysoká, aby se tím nezúžila daňová základna a zbývající poplatníci nemuseli platit vysokou sazbu daní. Finanční úřady by neměly pronásledovat poplatníky s minimálními příjmy.

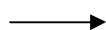
V odstranění výjimek a různých neopodstatněných odíratelných položek, které stejně v konečném důsledku zmírují progresi daní. Systém by měl být jednoduchý. Složitá daň vybízí k hledání možností úniku, skulinek a uplatnění různých odpočtů, na které snadno dosáhnou majetnější lidé. Jejich prostědky pak nepodporují růst ekonomiky, ale přesouvají se k jiným firmám například za poskytnuté poradenství. Neprůhlednost systému snižuje důvěru ve vládu, vybízí k nespolupráci s finančními úřady, protože poplatníci mají obavy z kontrol, kdy za neúmyslnou chybu mohou následovat pokuty a soudní péče.

Rovná daň díky své struktuře a jednoduchosti **snižuje administrativní náklady na její správu**. Správa rovné daně rozlišuje příjmy ze závislé činnosti, tzn. veškeré příjmy mající charakter mezd, a příjmy z podnikání (osob samostatně výdělečně činných a společností - právnických osob. Moje diplomová práce je zaměřena na fyzické osoby a proto

zda ování společností nebudou dále zmiňovat). Daňové sazby jsou v souladu s principem rovné daně pro všechny druhy příjmů totožné.

Systém DPFO nyní

Progresivní zdanění
Množství různých slev,
odpověď

Rovná daň

Sazba daně jednotná
Jedna jednotná,
nezdanitelná
minimální částka

3.2.1 Rovná daň osobní

Podle této rovné daně osobní jsou příjmy ze závislé činnosti, tj. hrubé mzdy a příjmy z podnikání osob samostatně výdělečně činných, mající charakter mzdy. Daň má tři základní parametry - základ daně, sazbu daně a nezdanitelné minimum.

Daň se potom vypočte podle vzorce:

(Základ daně – nezdanitelné minimum)	x	sazba daně
---	----------	-------------------

(více obrázek . 5 formuláře daně)

Příjmy ze závislé činnosti jsou zpracovávány ve společnosti, která pracovníka zaměstnává a vyplácí. Z důvodu jednoduchosti správy se nabízí úvaha vykazování příjmů ze závislé činnosti, tj. z mezd co nejvíce minimalizovat. Avšak z hlediska posouzení stavu zaměstnancem, aby tento přímo viděl kolik na dani z příjmu zaplatil, se jako lepší řešení

jeví varianta, kdy ro ní zú tování da ových závazk zam stnanec sám vyplní a podepíše. V praxi se pak bude jednat o podpis, kontrolu a p evzetí jednoho vyhotovení vypln ného formulá e, který zpracuje mzdová ú tárna zam stnavatele. Vycházím zde z toho, že vidí-li jednotlivec v sou tu jaké dan platí státu, m že nejlépe posoudit jaké ve ejné statky a v jaké kvalit mu stát za tyto platby poskytuje. Živnostník, nebo-li osoba samostatn výd le n inná, pak své p íjmy mající charakter mzdy - tj. p íjmy, které sami sob vyplatí, uvede po uplynutí zda ovacího období do formulá e osobní dan a tento odevzdá finan nímu ú adu.

Návrh formulá e osobní dan je velmi stru ný:

OSOBNÍ DA ZA ROK	
Jméno:	R :
Adresa:	Zam stnání:
1. Hrubý p íjem	
2. Osobní úlevy a) na dosp lou osobu	
b) na závislé osoby	
3. Úlevy na dosp lou osobu	
4. Po et závislých osob	
5. Úlevy na závislé osoby (. 2b) * . 4)	
6. Osobní úlevy celkem	
7. Základ dan (. 1 - . 6)	
8. Nezdavitelné minimum	
9. Zdanitelný p íjem (. 7 - . 8, je-li kladný, jinak 0)	
10. Da (ádek 8 * sazba dan)	
11. Da odvedená na zálohách zam stnavatelem	
12. Dlužná da (. 10 - . 11, je-li rozdíl kladný)	
13. P eplatek dan (. 11 - . 10, je-li rozdíl kladný)	

Pramen: Alvin Rabushka, sborník Rovná da , str. 75, Praha CEP, 2001

Obrázek . 5: P íklad formulá e osobní dan

Osobní odíatelné položky které nepodléhají dani z p íjm , se ve v tšin zemí lení na individuální položku, která se vztahuje p ímo k poplatníkovi a položku na ostatní závislé osoby, mezi které se v tšinou adí partner a vyživované d ti. Zárove každá domácnost pot ebuje p íjmy na pokrytí svých základních pot eb. Tato hranice p íjmu na úrovni sociálního minima by proto nem la podléhat zdan ní - tzv. nezdanitelné minimum, které je pro každého poplatníka stejné. Ob ané jejichž p íjem není z d vodu výše uvedeného minima zdan n, jsou naopak ti, kte í žádají stát o sociální dávky. Zde pak

navazuje sociální negativní da . Negativní da dorovává p íjem poplatníka do výše nezdanitelného minima.

3.2.2 Rovná da z podnikání

P edm tem rovné dan z podnikání jsou obecn všechny podnikatelské subjekty, tedy i fyzické osoby samostatn výd le n inné. Základem dan je rozdíl mezi p íjmy z prodeje zboží, služeb a prodeje majetku používaného k podnikání a výdaji na zboží a služby použité k podnikatelským ú el m a výdaji na mzdy, i mající charakter mzdy. Sazba dan je stanovena na stejné úrovni jako sazba rovné dan osobní a dan je spo ítána podle vzorce:

Rozdíl mezi p íjmy výdaji x sazba dan
--

(více obrázek . 6 formulá e dan)

Jestliže je rozdílem ztráta, spoítá se formáln da , kterou lze pak zapo íst na úhradu dan v dalších letech. Z statek zápo tu ur eného na úhradu v dalších letech se však diskontuje a ztráta je tak využita bez asového znehodnocení. Žádné další zápo ty ani slevy se neumož ují. V konceptu rovné dan A. Rabushky a R. Halla platí osoby samostatn výd le n inné da z podnikání a cht jí-li využít základní od itatelné položky musí si vyplatit p íjmy, které použijí p ímo pro svou vlastní pot ebu. Jedná se vlastn o ekvivalent mzdy. Tyto p íjmy nepodléhají dani z podnikání a jsou zdan ny daní osobní. V zemích kde byl tento systém zaveden, se však pro fyzické osoby samostatn výd le n inné pov tšinou používá systém zdan ní odpovídající rovné dani osobní, kdy východiskem je namísto hrubé mzdy již zmi ovaný zisk (rozdíl mezi p íjmy a výdaji).

Rovná da rovn ž odstra uje systém odpis , který je nahrazen zahrnutím celé po izovací ceny investice v roce po ízení do náklad . Tento zp sob je p ízniv jší pro tvorbu kapitálu, zvyšuje jeho návratnost a zjednodušuje vykazování daní. Poplatníkovi dan tak ale m že vzniknout záporný zdanitelný p íjem. Takto vzniklá záporná da se p esune do let budoucích, když zdanitelný p íjem bude kladný. Systém rovné dan po ítá s tím, že takto dop edu uhrazené platby by m ly být upraveny podle tržní úrokové míry, aby nedocházelo k jejich znehodnocení inflací.

Uvažovaný formulá pro p íznání dan z podnikání je rovn ž velice stru ný:

DA Z PODNIKÁNÍ ZA ROK	
Název:	I :
Adresa:	Hlavní innost:
1. Hrubý příjem z tržeb	
2. Odejitelné náklady a) zboží, služby, materiál	
b) vyplacené mzdy	
c) nákupy kapitálového majetku	
3. Odejitelné náklady celkem (. 2a) + 2b) + 2c)	
4. Zdanitelný příjem (. 1 - . 3)	
5. Da (ádek 8 * sazba dan)	
6. Dan zaplacené dop edu z roku	
7. Úroky z dop edu zaplacených daní (....% z . 6)	
8. P edem zaplacené dan do roku ... (. 6 + . 7)	
9. Dlužná da (. 5 - . 8, je-li kladný)	
10. P edem zaplacená da do roku ... (. 8 - . 5, je-li kladný)	

Pramen: Alvin Rabushka, sborník Rovná da , str. 79, Praha CEP, 2001

Obrázek . 6: P íklad formulá e dan z podnikání

3.3 Srovnání dan z příjem fyzických osob a rovné dan osobní

Souasný systém dan z příjem platný v eské republice má progresivní da ovou sazbu, což znamená, že se stoupajícím příjmem roste i sazba dan . Skládá se ze čtyř da ových pásem s mezní sazbou dan 12%, 19%, 25% a 32%. Rovná da osobní s nezdanitelným minimem si však také zachovává progresivní charakter. V porovnání se souasným systémem však jde o progresivitu mnohem mírnější. Da roste lineárn s vyšší příjmu, který přesahuje nezdanitelné minimum. Tím roste i efektivní da ová sazba tj. podíl odvedené dan na celkovém příjmu. Na následujících příkladech ukazují výši dan z

příjmů fyzických osob (DPFO) a rovné daně osobní (RDO) v závislosti na úrovni hrubého příjmu. Pro výpočet v tomto modelu jsem zvolil příklad poplatníka, který uplatňuje slevu na dani pouze na svoji osobu (nikoli na děti i manželku). U rovné daně osobní jsem použil sazbu 15% a podle aktuálních informací výši nezdánitelného minima 6 000 Kč na poplatníka.

Hrubá mzda je pro stanovení základu daně snížena o odíratelnou položku, resp. nezdánitelné minimum a sociální zabezpečení a zdravotní pojištění ve výši 12,5%.

Tabulka . 4: Daňová pásma rok 2006

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	10 100	12%	
10 100	18 200	1 212 + 29%	10 100 Kč
18 200	27 600	2 751 + 25%	18 200 Kč
27 600	a více	5 101 + 32%	27 600 Kč

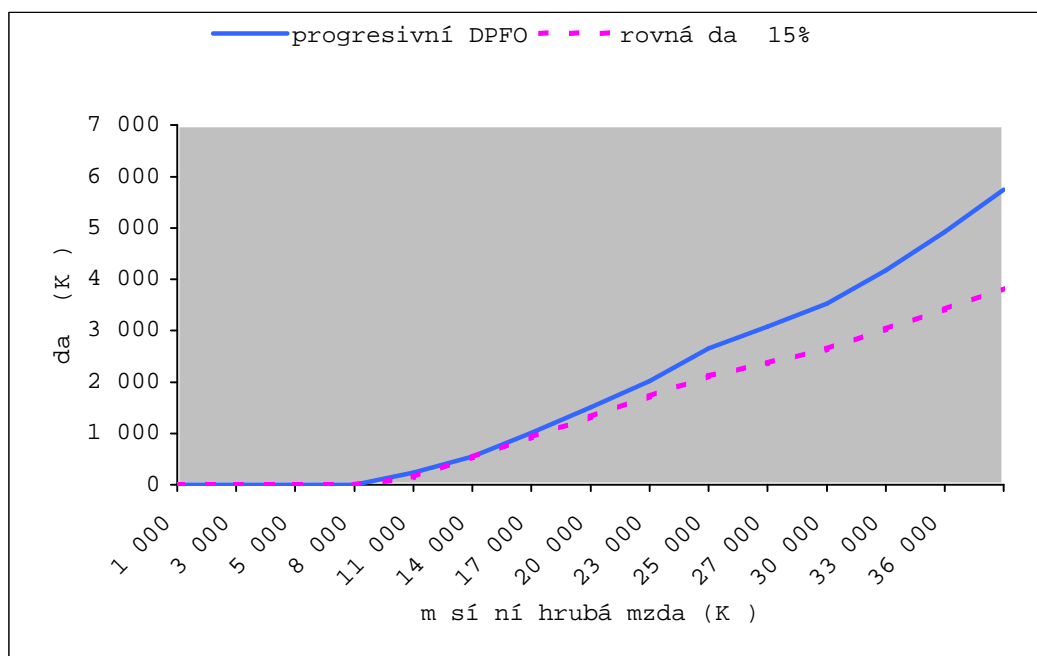
Tabulka . 5: Zdanění měsíční mzdy sazbami DPFO

Měsíční hrubá mzda (Kč)	Základ daně (Kč)	Daň (Kč)	Efektivní daňová sazba (%)
8 000	7 000	240	3,00
11 000	9 600	552	5,01
14 000	12 200	1 011	7,22
17 000	14 800	1 505	8,85
20 000	17 500	2 018	10,09
23 000	20 200	2 651	11,52
25 000	21 900	3 076	12,30
27 000	23 700	3 526	13,05
30 000	26 300	4 176	13,92
33 000	28 900	4 917	15,41
36 000	31 500	5 749	16,09

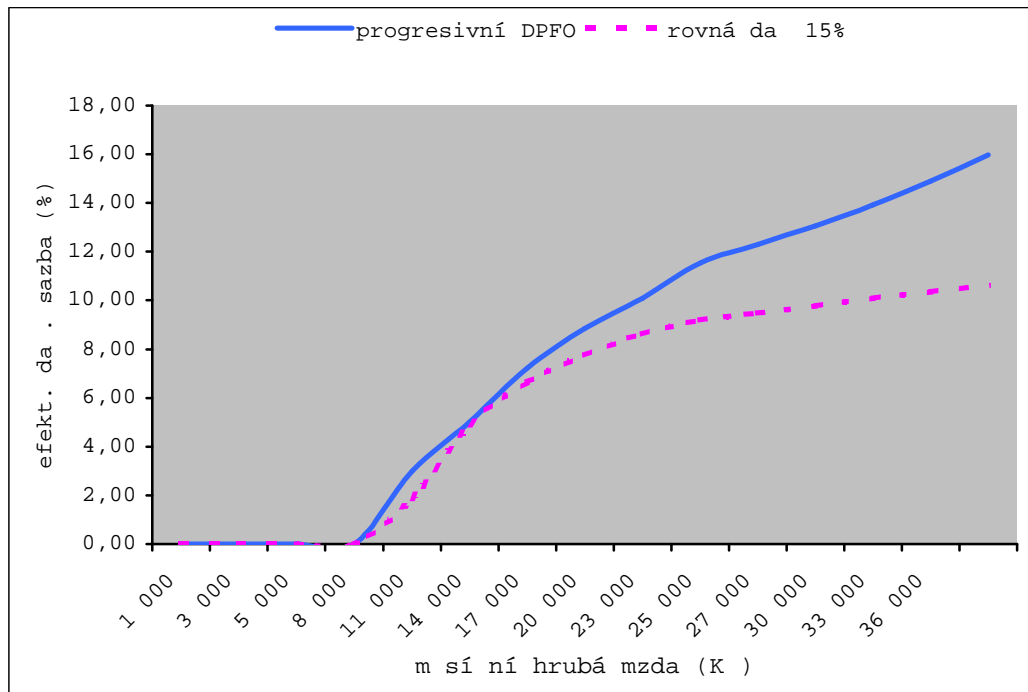
Tabulka . 6: Zdanění měsíční mzdy rovnou daní 15%

M sí ní hrubá mzda (K)	Základ dan (K)	Da (K)	Efektivní da ová sazba (%)
8 000	1 000	150	1,88
11 000	3 600	540	4,91
14 000	6 200	930	6,64
17 000	8 800	1 320	7,76
20 000	11 500	1 725	8,63
23 000	14 100	2 115	9,20
25 000	15 800	2 370	9,48
27 000	17 600	2 640	9,78
30 000	20 200	3 030	10,10
33 000	22 800	3 420	10,36
36 000	25 500	3 825	10,63

Graf . 4: Výše DPFO a RDO 15% v závislosti na mzd

Graf . 5: Efektivní da ová sazba DPFO a RDO 15%

Jak vyplývá z předchozího textu a výpočet, vzhledem k nezdanitelnému minimu se v systému rovné daně platí až od určité výše jako v systému daně progresivní. Vzhledem k lineárnímu růstu daně s vyšší příjmu pak lidé s vysokými příjmy platí daně vyšší absolutně i procentuálně. Co se týká státního rozpočtu platí, že sazba rovné daně může být tím nižší, čím nižší je nezdanitelné minimum.

Možné efekty rovné daně pro daňové poplatníky:

- Ø vyšší příjmy poplatník díky vyššímu ekonomickému růstu
- Ø administrativní a časová úspora pro poplatníky

Možné efekty rovné daně pro státní rozpočet (při sjednocení sazeb DPFO, DPPO, DPH):

- Ø vyšší výnosy daní díky vyššímu ekonomickému růstu

- Ø dodatečný příjem z omezení daňových únik
- Ø příjmy administrativní úspory
- Ø příliv zahraničních investic
- Ø zjednodušení daňového plánování

Nejastěji navrhouvanou sazbou v modelu rovné daně, který by přicházel v úvahu v České republice, je sazba 15%. S návrhem rovné daně přišla Obanská demokratická strana, jejíž koncept bude zmiňovat v kapitole 3.5.

3.4 Slovenská daňová reforma

Pod vlivem změn v ekonomické sféře - přechodu z centrálně plánovaného hospodářství na tržní ekonomiku - byla na Slovensku v r. 1993, stejně jako v České republice, provedena reforma daňové soustavy. Stejná byla i následná situace s novelizacemi zákona o dani z příjmů, kde probíhalo mnoho změn ve snaze eliminovat různé nedostatky. Změny zákona jsou však také podmíněny i politickými vlivy, podle toho v jaké míře se odlišují názory pravicových a levicových orientovaných politických stran na daňové právo.

3.4.1 Úkoly slovenské reformy

V září 2002 byla na Slovensku po volbách do parlamentu sestavena pravicová vláda. Základní cíle uvedené v Programovém prohlášení vlády ze dne 4.11.2002 v části ekonomická politika, zahrnovaly v oblasti daňové tyto úkoly:

- ✓ p ehlédné da ové zákony
- ✓ zjednodušit da ovou legislativu
- ✓ snížit p ímé dan
- ✓ analyzovat možnosti zavedení rovné dan
- ✓ p esunout da ové zatížení z daní p ímých na nep ímé
- ✓ zabezpe it p ísný, p ímý, spravedlivý a efektivní výb r daní
- ✓ p ehodnotit uplat ování majetkových daní
- ✓ snížit da ové úniky
- ✓ novelizovat ty ásti da ových zákon , které umož ují nejednozna ný výklad
- ✓ zjednodušit sank ní systém v da ové oblasti
- ✓ posílit vlastní da ové p íjmy obcí a vyšších územn správních celk

Koncepce da ové reformy která byla následn zpracována, p edpokládala postupné dosažení stavu, kdy se zisky všech subjekt budou zda ovat jednou sazbou. Základ dan fyzických osob m l být v roce 2004 rozd lený na t i pásma, sazba dan právnických osob m la v pr b hu let 2004 - 2006 klesat na 23%, 21% a 19% a sazba dan z p idané hodnoty m la být zavedena jednotná ve výši kolem 18%. Tolik stru n k historii vývoje. Rovná da je na Slovensku od 1.1.2004 skute ností a její zavedení **zákonem . 595/2003 Z.z.** ze dne 4.12.2003 bylo usnadn no i tím, že všechny koalí ní strany podporovaly razantní omezení státních dotací a snížení ve ejných výdaj .

Vzhledem k tématu diplomové práce se budu v novat pouze zm nám, které se dotknou fyzických osob. Nejpodstatn jší zm ny zákona o dani z p íjm ve vztahu k t mto jsou v zásad ty i:

1. zavedení **jednotné daové sazby** ve výši **19%** namísto dosavadního progresivního zdanění ve 5 daových pásmech - tabulka .8:

Tabulka . 7: Sazby dan platné v SR do 31.12.2003

Základ dan		Da	Ze základu p esahujícího
od Sk	do Sk		
	90 000	10%	
90 000	180 000	20% + 9 000	90 000 Sk
180 000	396 000	28% + 27 000	180 000 Sk
396 000	564 000	35% + 87 480	396 000 Sk
564 000	a více	38% + 146 280	564 000 Sk

2. Úprava od itatelné položky na **poplatníka** - od itatelná položka ve výši 38 760 Sk ro n zrušena a nahrazena **nezdanitelným minimem odpovídajícím 19,2 násobku sumy životního minima platného k 1.1. p íslušného zda ovacího období**, to v sou asné dob íní 4 210 Sk. Nezdanitelné minim tedy pro rok 2004 p edstavuje ástku **80 832 Sk**.
3. Úprava od itatelné položky na **manželku (manžela)** žijící s poplatníkem v domácnosti a nemající vlastní p íjem - zrušena položka ve výši 12 000 Sk ro n a nahrazena stejným **nezdanitelným minimem jako v bod 2)** tj. **80 832 Sk**, jestliže osoba nemá žádný vlastní p íjem. Pakliže vlastní p íjem osoby nep esahuje uvedou hranici, nezdanitelná suma je **rozdílem** mezi p íjmem a výše uvedenou ástkou 80 832 Sk.
4. Úprava od itatelné položky na vyživované dít - položka ve výši 16 800 Sk ro n je nahrazena tzv. **da ovým bonusem**, ve výši **4 800 Sk ro n** na každé vyživované dít . Da ový bonus se ode ítá od výsledné dan . Tento

bonus si může uplatnit poplatník jehož zdanitelné příjmy dosáhly alespo **6-ti násobku minimální mzdy**.

Zároveň byly **zrušeny veškeré zvláštní sazby daní**, da vybíraná srážkou podle zvláštní sazby byla nahrazena již uvedenou jednotnou sazbou daní **19%**. Do konce roku 2003, měl zákon o dani z příjmů 21 různých druhů sazeb daní a znal 443 druhů příjmů.

Veřejnost pak jistě vítá zjednodušení při zpracování ročního zúčtování daní, pro poplatníky kteří měli příjem ze závislé činnosti od více zaměstnavatelů. Tito poplatníci již nebudou muset podávat daňové přiznání a **roční zúčtování** jim na základě předložených podkladů **provede zaměstnavatel**, který je plátcem⁴ daní.

Daňové přiznání podává podle novely pouze ten, jehož daňové příjmy za zdaňovací období přesahují **50% nezdanitelného minima 80 832 Kč**, nebo má-li **ztrátu**. Do těchto příjmů se nezahrnují takové, z nichž byla odvedena srážková daň. Ztrátu lze v dalších letech odečíst od základu daní.

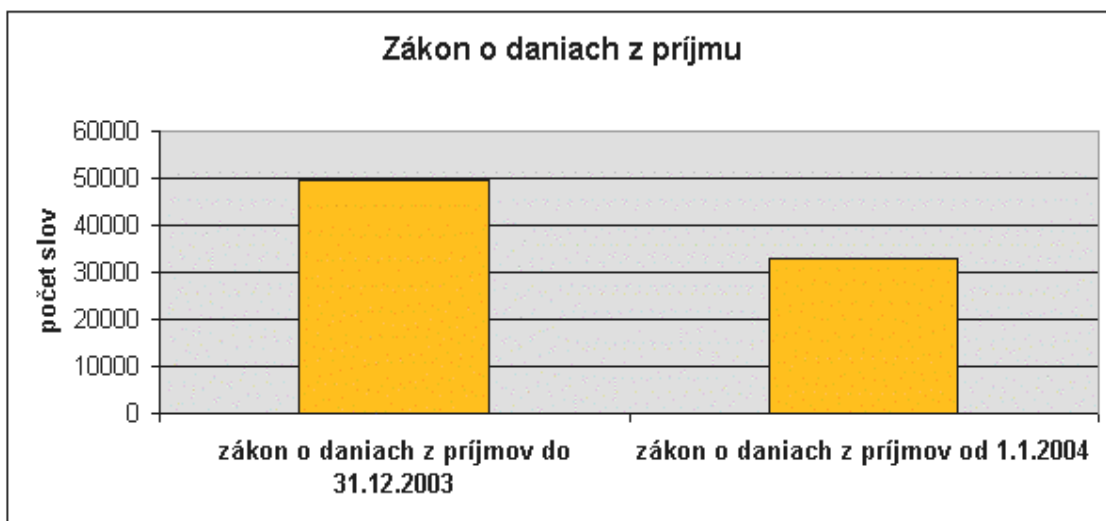
Tabulka 8: Zdanění po zavedení rovné daně na Slovensku

Hrubý msíční příjem Sk	Základ daní	Poplatník sám				Poplatník a nepracující manželka			
		do 31.12.03		od 1.1.04		Do 31.12.03		od 1.1.04	
		daň	zdanění	daň	zdanění	daň	zdanění	daň	zdanění
6 080	5 326	210	3,45%	0	0%	110	1,8%	0	0%
14 118	12 367	1 090	7,72%	1 070	7,57%	890	6,3%	0	0%
20 000	17 520	2 110	10,55%	2 049	10,24%	1 910	9,55%	770	3,85%

Slovenská novela zákona obsahující rovnou daň zahrnuje stále specifikaci různých druhů příjmů, výjimky i příjmy které se zdaňují zvláštní sazbou. Rovněž v oblasti odepisování majetku nebyly provedeny zásadní změny které by

zjednodušily tuto jednu z nejkomplicovanějších oblastí zákona. Je však pravdou, že zavedená rovná daň přímé zdanění zjednodušuje. Počet sazeb se z 21 snížil na 1 a počet zných výjimek asi o 80%. Zákon se celkově zredukoval. Pro zpeštění uvádím údaje o počtu slov obsažených v zákoně o dani z příjmu před zavedením rovné daně a po ní.

Graf . 6: Počet slov v zákoně o dani z příjmu SR

Zároveň byla na Slovensku zavedena **jednotná sazba dan z přidané hodnoty sazba 19%**. Výnos z nepřímých daní by měl spolu s vyšším ekonomickým růstem, snížením daňových úniků a snížením výdajů v rámci reformy veřejných financí krýt nižší výnos z daní přímých, ovlivněný snížením sazeb.

Určitou „zajímavostí“, o které bych se chtěl zmínit, je § 50 zákona o dani z příjmu, který poplatníkům umožňuje poukázat právnické osoby, které jsou vyjmenovány v odst. 4 tohoto ustanovení, sumu odpovídající 2% zaplacené daně. Jedná se o právnické osoby například typu nadací, neziskových

organizací poskytující všeobecné prospěšné služby, Slovenský úřad práce atd. Ustanovení zákona tak umožní poplatníkům přímo rozhodnout, kam bude alokována část jejich příspěvku do veřejných rozpočtů.

Pokud bude rovná daň na Slovensku zavedena s úspěchem, mohla by přispět k úvahám o jejím zavedení i jiných zemích. Pro objektivní zhodnocení daňové reformy na Slovensku však bude potřeba více času než 1 rok po jejím zavedení.

V České republice je tato myšlenka podporována Občanskou demokratickou stranou.

3.5 Návrh ODS a porovnání se Slovenskem

Základní východisko reformy veřejných financí ODS vyplývá ze skutečnosti, že pouze výkonná a rostoucí ekonomika je schopna vyprodukovat dostatek zdrojů pro potřeby veřejných financí. Těžiště reformy tedy ODS spatřuje v takové politice, která spoívá v radikální podpoře hospodářského růstu, vytvoření takových podmínek, které by ekonomické subjekty motivovaly zvyšovat vlastní výkonnost, v zastavení růstu veřejných výdajů a jejich racionalizaci. Dále pak v omezení byrokracie a zavedení zásadních změn v sociálních systémech. Součástí této politiky by měl být **jednoduchý daňový systém**, racionální rozpočtová soustava státu a příznivé prostředí pro podnikání. U výše uvedeného vyplývá, že jedním ze základních bodů reformy ODS je **reforma daňového systému** České republiky.

Dlouhodobým cílovým řešením daňové reformy je pro ODS **zavedení rovné daně ve výši 15%**. Tato daň by byla **stejná** jak

pro da z p íjm fyzických i právnických osob, tak **pro da z p ídané hodnoty**. Cílem je odstranění r zných slev, výjimek, množství da ových sazeb, zjednodušení systému, zrovnoprávnění poplatník , snížení da ových únik , zefektivnění výb ru daní a v neposlední ad snížení náklad na da ovou správu. Cílem jsou tedy základní charakteristiky rovné dan , které jsem zmí oval v kapitole 3. Rovná da .

Zavedení rovné dan osobní které by se týkalo sou asné dan z p íjm fyzických osob, je potom dále rozší eno o nutné úpravy, jako je **odstranění výjimek a od itatelných položek** a zavedení **jednotného nezdánitelného minima, které podle posledních informací po ítá s výší 96 000 K ro n** resp. na poplatníka 72 000 K + dít 24 000 K (2 000 K / m síc a 1 dít , 3900 / m síc a 2 d ti), dnes poplatník 7 200 K + 6 000 K /1 dít jako položky od itatelné od dan).

Pro následující výpo ty kde srovnávám dnešní DPFO a rovnou da osobní se sazbou 15% a od itatelnou položkou 118 800 K ro n , jsem zvolil t i modelové rodiny se dv ma vyživovanými d tmi:

✓ rodina s vysokými p íjmy, tabulka . 12

✓ rodina se st edními p íjmy, tabulka . 13

✓ rodina s minimálními p íjmy (p íjem uvád ěný u manželky vychází z minimální mzdy platné od 1.1.2006 ve výší 7 570 K), tabulka . 14

Uvád ěné hodnoty jsou na ro ní bázi v K , od itatelné položky na penzijní p ípojištění a životní pojištění jsou u vysoko p íjmové rodiny uplatn ěny v plné výší tj. 12 + 12 tis.

K , dary na dobro innost potom ve výši 5% z hrubé mzdy po ode tení výdaj na sociální a zdravotní pojišt ní.

Tabulka .9: Rodina s vysokými p íjmy

Dnešní DPFO			Situace s rovnou daní		
	manžel	Manželka		manžel	Manželka
Hrubá mzda	600 000	420 000	Hrubá mzda	600 000	420 000
12,5% SP a ZP	75 000	52 500	12,5% SP a ZP	75 000	52 500
ŽP, PP, 5% dary	50 250	42 375	Nezdan. minimum	118 800	72 000
Úroky z hypotéky	60 000	0			
Základ dan zaokr.	414 700	325 100			
Da	87 932	59 687			
OP na poplatníka	7 200	7 200	Základ dan	406 200	295 500
Sleva na d ti	12 000				
DPFO	68 732	52 487	Rovná da	60 930	44 325
DPFO celkem	121 219		Rovná da celkem	105 255	
istá mzda	456 268	315 013	istá mzda	464 070	323 675
istá mzda celkem	771 281		istá mzda celkem	787 745	

Tabulka . 10: Rodina se st edními p íjmy

Dnešní DPFO			Situace s rovnou daní		
	manžel	Manželka		manžel	Manželka
Hrubá mzda	240 000	216 000	Hrubá mzda	240 000	216 000
12,5% SP a ZP	30 000	27 000	12,5% SP a ZP	30 000	27 000
ŽP, PP, 5% dary	6 000		Nezdan. minimum	118 800	72 000
Úroky z hypotéky	0	0			
Základ dan zaokr.	204 000	189 000			
Da	30 276	27 426			
OP na poplatníka	7 200	7 200	Základ dan	91 200	117 000
Sleva na d ti	12 000	175 800			
DPFO	11 076	20 226	Rovná da	13 680	17 550
DPFO celkem	31 302		Rovná da celkem	31 230	
istá mzda	198 924	168 774	istá mzda	196 320	171 450
istá mzda celkem	367 698		istá mzda celkem	367 770	

Tabulka . 11: Rodina s nízkými příjmy

Dnešní DPFO			Situace s rovnou daní		
	manžel	Manželka		manžel	Manželka
Hrubá mzda	180 000	90 840	Hrubá mzda	180 000	90 840
12,5% SP a ZP	22 500	11 355	12,5% SP a ZP	22 500	11 355
ŽP, PP, 5% dary	0		Nezdan. minimum	118 800	72 000
Úroky z hypotéky	0				
Základ dan zaokr.	157 500	79 400			
Da	21 441	9 528			
OP na poplatníka	7 200	7 200	Základ dan	38 700	7 400
Sleva na děti	12 000				
DPFO	2 241	2 328	Rovná da	5 805	1 110
DPFO celkem	4 569		Rovná da celkem	6 915	
istá mzda	155 259	77 072	istá mzda	151 695	78 375
istá mzda celkem	232 331		istá mzda celkem	230 070	

Z výše provedených výpočtů vyplývá, že u vysoko příjmových skupin plyne úspora převážně z nižších daňových sazb. U středně příjmových pak z vyšší odíratelné položky tzv. nezdanitelného minima. **Nejohroženější** přítom je skupina nízkopříjmových poplatníků pobírající příjem **mezi 10 až 15 tis. Kč** měsíčně.

Srovnáme-li daňovou reformu navrhovanou ODS s reformou na úrodnou od 1.1.2004 na Slovensku zjistíme, že kromě rozdílnosti **sazeb daní** (15% a 19%) se reformy liší v otázce **nezdanitelného minima** na poplatníka, manželku a vyživované dítě. Nezdanitelné minimum na manželku (manžela) bez vlastního příjmu návrh ODS nezmiňuje, minimum na dítě je počítáno ve výši 24 tis. Kč, tj. na jedno dítě. Návrh je nejasný pokud jde o dvě a více dětí. Podle neoficiálních informací ze sekretariátu ODS je počítáno s částkou 3 900 Kč na dvě děti za měsíc. V této oblasti je podle mého názoru

reforma nedostatečně rozpracovaná a vyžádá si ještě další úpravy. Návrh dále zahrnuje zrušení veškerých odíratelných položek a výjimek, což ale v praxi nebude úplně možné, stejně jako je třeba dořešit otázku výdajů uplatňovaných procentem z příjmu osob samostatně výdělelných, i zda ování zvláštní sazbou daní.

Na systém rovné daní osobní navazuje ODS konceptem **sociální reformy**, která s rovnou daní úzce souvisí. ODS pokládá za nutné přehodnotit různé sociální dávky a podpory v nezaměstnanosti, tak aby se vzájemně nepřekrývaly s cílem zalehnout tohoto systému do koncepce rovné daní a to ve formě **negativní daní**. Tato daň by dorovnávala příjem do výše nezdanitelného minima.

Dalším rozdílem je oblast **odpis majetku**. Stávající slovenská úprava zachovává tyto i daňové odpisové skupiny s různou dobou odepisování. Naproti tomu součástí konceptu rovné daní z podnikání je zrušení systému odpisů. To znamená, že by nebyly různé výdaje rozděleny do různých tříd, kde se různé druhy výdajů zahrnují do nákladů postupně během několika let a nikoliv najednou v roce pořízení. Dnes lze zahrnout do nákladů najednou v roce pořízení pouze běžné výdaje do pořizovací ceny 40 000. Systém rovné daní nahlíží na všechny výdaje a investice stejně.

V dnešním systému odpisů si firma odepisuje v jednotlivých letech od příjmu předem spočítanou část nákladů. To znamená, že vlivem inflace si odepisuje reálně menší hodnotu a umle si tím zvyšuje reálný daňový základ. Také to znamená, že může firma vzniknout daňová povinnost v roce, kdy provedla velkou investici a ve skutečnosti se ocitla ve ztrátě, a účetně vykazuje zisk. Přes tyto nevýhody, které negativně ovlivní podnikání, existuje

system odpis z d vod v tší stability da ových odvod . System odpis má zajišovat, aby se státní rozpo et nedostal do nerovnováhy v p ípad , že by velká ást investic firem byla koncentrována do jednoho roku.

Na základ zákona velkých ísel lze však p edpokládat, že investice jsou realizovány rozložen - v letech kdy mén investují jedny firmy, zase investují jiné firmy. P i velkém po tu plátc tak z stává da ový základ jako souhrn za všechny firmy nedot en. Koncept rovné dan p edpokládá, že p ípadné výkyvy da ového základu Rovné dan z podnikání vlivem existence hospodá ského cyklu nestojí za škody, které systém odpis na druhé stran p ináší pr myslu.

Koncept ODS dále zahrnuje **zrušení investic ních pobídek** pro zahrani ní investory, jejichž smysl se dnes pon kud vytrácí, protože je poskytují prakticky všechny státy regionu. Dotace a da ové úlevy jsou v kone ném d sledku hrazeny z výnos daní od poplatník , kte í žádné úlevy nemají.

Jestliže bude na Slovensku da ová reforma úsp šn zavedena, pravd podobn se tím zvýší atraktivita této zem pro zahrani ní investory. To by mohlo znamenat pokles zahrani ních investic v eské republice, zvýšení nezam stnanosti a zpomalení hospodá ského r stu. Zárove by však tato situace mohla urychlit tolik pot ebnou reformu ve ejných financích.

4 Dopady DPFO a rovné dan

Dan jsou kvantitativně nejvýznamnějšími ve veřejných příjmech. Vzhledem k rozdílné konstrukci daní z příjmů fyzických osob a rovné daně jsou rozdílné i dopady na obyvatele i státní rozpočet. Jak vyplývá z předchozího textu a výpočet je daňový výnos pro veřejné rozpočty ovlivněn nastavením daňové sazby a výše odíratelných položek, resp. nezdanitelného minima v případě rovné daně. V kapitole 4.2. jsem znázornil dopad sazby současně daní z příjmů fyzických osob v ČR a návrhu rovné daně ODS ve výši 15%.

4.1 Dopady daní z příjmů fyzických osob na obyvatele a ve veřejnou správu

Veškerý daňový výnos státu neplyne do státního rozpočtu. Pokud správce daně spravuje daně, které nejsou příjmem státního rozpočtu, převedí jejich výnos podle zákonného rozpočtového určení. Právní úprava daňových příjmů krajů a obcí je uvedena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o rozpočtovém určení daní").

Správce daně převedí daňový příjem určený příjemci nejméně jedenkrát měsíčně, je-li částka určená k převodu vyšší než 500 Kč. Částka určená k převodu se při převodu zaokrouhluje na celé koruny dolů. Při každém převodu se celkové částky převedené příjemcem od počátku roku zúčtují s následujícími převody daňových příjmů tzn., že se od částky

nov vypo teného celkového nároku obcí a kraj ode te částka již d íve zasláná do jejich rozpo t .

Dle § 2 zákona o rozpo tovém ur ení daní se rozumí **celostátním hrubým výnosem dan** pen žní prost edky vybrané v pr b hu rozpo tového roku správcem dan , snížené o vrácené prost edky. Do celostátního hrubého výnosu dan se nezahrnují částky vybrané na pokutách a částky použité na úhradu náklad da ového ízení.

Pen žní prost edky z celostátního hrubého výnosu z daní jsou sdílené se státním rozpo tem a jsou p evád ny do rozpo t obcí a kraj ve výši, která odpovídá procentnímu podílu na celostátním hrubém výnosu daní. U kraj je takto vypo tená částka dále vynásobena procentem definovaným pro jednotlivé kraje v p íloze . 1, zákona o rozpo tovém ur ení dan . U obcí je vypo tená částka vynásobena jednak procentem, které je pro každou obec uvedené ve vyhlášce MF a dále ješt koeficientem velikostních kategorií obcí, které jsou uvedeny v p íloze . 2 k zákonu o rozpo tovém ur ení daní.

Podle aktuáln platného zn ní zákona o rozpo tovém ur ení daní se rozd luje kraj m 8,92 % a obcím 20,59 % z celostátního hrubého výnosu sdílených daní, kterými jsou :

- Da z p ídané hodnoty,
- Da z p íjm fyzických osob ze závislé innosti a funk ních požitk ,
- Da z p íjm fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- Da z p íjm fyzických osob,
- Da z p íjm právnických osob.

Základem pro výpočet nároku obce nebo kraje je 100 % celostátního hrubého výnosu jednotlivých typů daní s výjimkou daně z příjmu fyzických osob (mimo daň ze závislé innosti a vybírané srážkou podle zvláštní sazby), kde je základem 60 % celostátního hrubého výnosu daně a daně z příjmů právnických osob, u které je základ snížen o daň z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem sama obec nebo kraj.

Celkové inkaso daně z příjmů fyzických osob činilo v roce 2005 143 666 mil. Kč. Z toho bylo na dani ze závislé innosti vybráno 110 662 mil. Kč, což oproti roku 2004 představuje nárůst o 7,8%. Nárůst byl způsoben především růstem reálných mezd. Vzhledem k růstu minimální mzdy se také zvýšil počet zaměstnanců u nichž v předchozích letech docházelo k minimálnímu nebo žádnému odvádění daně z příjmů. Zároveň se však zvýšil počet nedoplatků na této dani o 125 mil. Kč a počet subjektů vykazujících nedoplatky o 1 426. Daň z příjmů osob samostatně výdělelných se na celkovém inkasu podílela 18,5%, tj. částkou 26 583 mil. Kč. Růst oproti roku 2004 zde činí 10,57%. Rozhodující podíl na tomto nárůstu má zavedení minimálního základu daně.

V měsíci březnu a dubnu 2006 jsem provedl šetření na vzorku 746 poplatníků, kteří přicházeli na finanční úřad s daňovými přiznáním. Z výzkumu vyplývá, že každý druhý občan je, za předpokladu že mu stát zajistí různé sociální jistoty a bezplatné služby, raději pro placení vyšších daní, než pro daně nižší, při nichž by si některé služby musel hradit sám. Podpora vyššího zdanění s růstem příjmu roste přímo úměrně se zvyšujícím se v příjmem občanů a nepřímo úměrně se snižujícím se vzděláním a příjmem.

Následující tabulky zhodnocují odpovědi na otázku zda je správné, že lidé s vyšším příjmem musí odvádět vyšší procento daní státu.

Tabulka . 12: Postoje k daňovému zatížení podle věku

Věk	Ano - bohatší mají morální povinnost pomáhat chudým	Všichni občané by měli na daních odvádět stejné procento	neví
do 29 let	55%	33%	12%
30 - 44 let	61%	30%	9%
45 - 59 let	66%	24%	10%
60 a více let	71%	15%	14%

Tabulka . 13 Postoje k daňovému zatížení podle daňové povinnosti

Daňová povinnost	Ano - bohatší mají morální povinnost pomáhat chudým	Všichni občané by měli na daních odvádět stejné procento	neví
Do 5000 Kč	83%	17%	0%
5 001 - 7 000 Kč	68%	11%	21%
7 001 - 10 000 Kč	65%	19%	16%
10 001 - 15 000 Kč	69%	20%	11%
15 001 - 20 000 Kč	63%	26%	11%
20 001 - 25 000 Kč	56%	38%	6%
25 001 - 30 000 Kč	53%	43%	4%
30 001 a více Kč	43%	51%	6%

Pramen: www.finance.cz

4.2 Porovnání dopadů daní z příjmů fyzických osob s návrhem rovné daně ODS

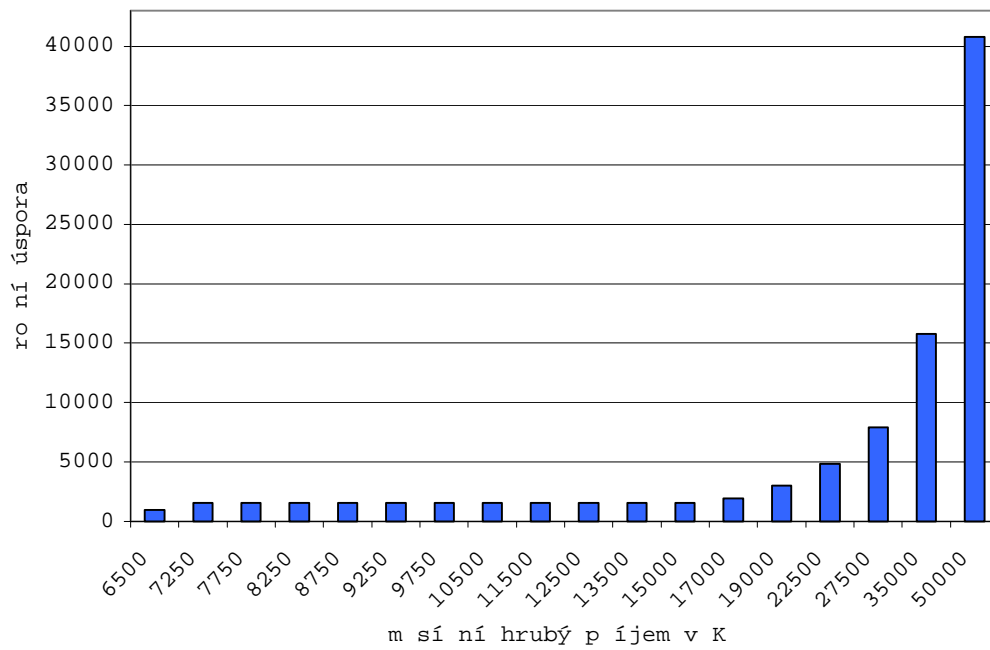
V této části jsem se pokusil znázornit dopady na obyvatele a státní rozpočet při použití rovné daně ODS 15%, Slovenské sazby 19% a úsporu poplatníků při tomto daňovém

zatížení. Proport jsem provedl na vzorku osob majících příjem ze závislé činnosti. Údaje o počtu zaměstnaných v ČR a podíly zaměstnanců v mzdových pásmech za rok 2004 jsem získal z dat českého statistického úřadu. Procentem jsem z důvodu množství dat pro účely této tabulky snížil. Při výpočtu bylo užito podrobnější členění.

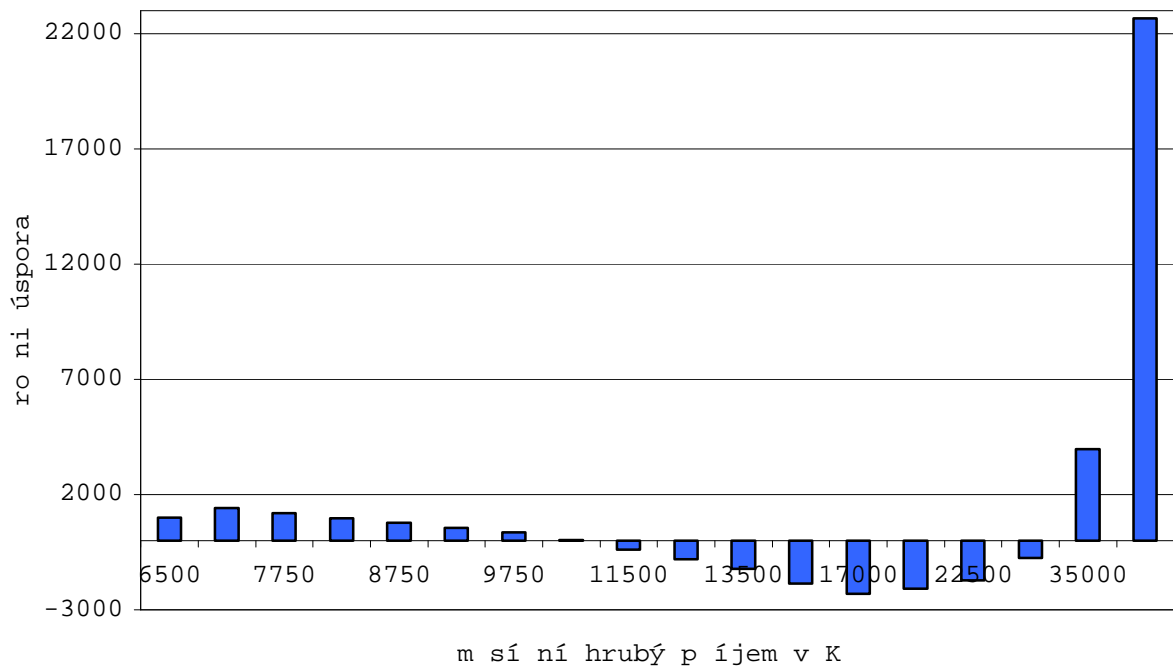
Tabulka 14: Podíl zaměstnanců

Počet zaměstnaných v ČR, rok 2004	2 814 tis.
Pásma mezd (Kč)	Podíl zaměstnanců (%)
do 10 000	8,74
10 001 - 16 000	30,84
16 000 - 20 000	22,32
20 001 - 24 000	15,79
24 000 - 32 000	13,15
32 000 a více	9,16

Graf 7: Dopady 15% sazby

Graf . 8: Dopady 19% sazby

Následující tabulka znázorňuje úsporu poplatníků a tudíž ztrátu státního rozpočtu spojenou se zavedením rovné daně při 15% - 19% sazbách, při němž:

- sazba 15% je návrhem ODS
- sazby 16 a 17% jsem použil pro znázornění výše úspory v případě jejich užití
- sazba 19% je současně platnou úpravou na Slovensku
- sazba 18,93% je sazbou fiskálně neutrální, tzn. výnos ve stejném rozpočtu zůstane na stejné úrovni.

Tabulka . 15: Úspora poplatníků (ztráta SR)

Daňová sazba %	Úspora poplatníků (mld. Kč)
15	21,19
16	15,80
17	10,40
18	5,01
19	-0,38

Financování rozdílu resp. výpadku státního rozpočtu by mohlo vyplývat z podstaty rovné daně, která by měla vést k vyšším výnosům z nižších daňových úniků, k vyššímu výnosu díky ekonomickému růstu, k úsporám na administrativě a úsporám na sociálních dávkách vzhledem k menšímu zdanění u nižších příjmových skupin.

Akoliv lze model rovné daně označit jako spravedlivější, budou poplatníci při jeho hodnocení poměrovat zejména primární dopad na svéisté příjmy. Proto by

m li platit dan nižší nebo stejné jako v souasném systému. Jinak budou systém pochopiteln hodnotit jako zmn u k horšímu. Z uvedených výpo t vyplývá že již p i sazba 19% by si tém dv t etiny poplatník pohoršily. Vzhledem k tomu, že t chto více n ž 60% osob v zam stnaneckém pom ru spadá do p íjmové kategorie s 15% mezní sazbou je nejpravd podobn ji politicky pr chodná rovná da ve výši 15 - 17%. D ležitá je však efektivní da ová zatížení tzn. podíl dan a p íjmu k n muž se tato da váže.

Politická pr chodnost da ové reformy tak podle mého názoru závisí zejména na **schopnosti p esv d it ve ejnost** a politické partnery o nutné zm n , na **rozložení politických sil** v obou komorách parlamentu, schopnosti uzav ít **politický konsensus**, **fiskální st ídmosti** vládních resort a v neposlední ád rovn ž na **úsp šnosti i neúsp šnosti reformy na Slovensku**.

4.3 Kdo ztratí zavedením rovné dan

P irozeným odp rcem rovné dan jsou ti da oví poplatníci, které stávající distorzni da ová soustava výrazn zvyhod uje. Ti se pochopiteln necht jí vzdát svých privilegií. Naproti tomu, ada da ových poplatník m že mít z rovné dan pouze iluzorní pocit, že je p ipravuje o da ová zvyhodn ní. Typickým p íkladem je domn lá tvrdost rovné dan , pokud jde o zda ování pojistného na zdravotní pojišt ní a sociální zabezpe ení. Ve skute nosti i dnes je toto pojistné (áste n) zdan no dan mi z p íjm : pojistné se ode ítá od základu dan , nikoliv od dan samotné. Sazbu rovné dan lze

spoítat tak, aby bylo zavedení rovné daní fiskálně neutrální, tedy aby celkové daňové břemeno, které v konečném důsledku vždy doléhá na fyzické osoby, zůstalo nezměněno. Pochopitelně na úrovni jednotlivých poplatníků v závislosti na skladbě jejich příjmů a struktuře jejich individuálních spotřeb dojde k pohybům jedním i druhým směrem. Minimalizace potu těchto dnešních poplatníků, kteří na případném přechodu k rovné dani ztratí, je založena na několika souběžných implicitních očekáváních:

1. Rovná daň zasáhne stínovou ekonomiku. Většina úrodných daňových poplatníků tak ušetří na úkor menšiny, která doposud daně neodvádí. Rovná daň sníží i daňové úniky. Úrodní daňoví poplatníci tak ušetří na úkor těch, kteří doposud krátí své odvody. Ponejmenším část subjektů aktivních v šedé ekonomice nebo unikajících daňové povinnosti přitom na novém rovném zdanění "neprodělá" (výhody ze zviditelnění v oficiálním sektoru, zmenšení i odstranění vyvolaných nákladů spojených se zatajováním aktivit i zisků).

2. Rovná daň zjednoduší mezinárodní daňové plánování a zrelativizuje snahu o vyhýbání se daním. Část poplatníků, kteří doposud za účelem snížení celkové daňové povinnosti přesouvali své zisky do zemí s příznivějším daňovým systémem, a to často za cenu nezanedbatelných transakčních nákladů, nyní odvede více daní v tuzemsku na úkor daní a poplatků odváděných v zahraničí (i při celkově neměnném, i dokonce mírně vyšším součtu daní odváděných v tuzemsku a v zahraničí). Ostatním tuzemským poplatníkům se tak uleví na úkor rozpočtových výpadků jiných zemí. Kromě toho se u některých poplatníků dosud využívajících daňovou optimalizaci v rámci R, u nichž bude nově odváděná daň znamenat absolutní zvýšení

da ového zatížení, dostane kompenzace díky úsporám za n kdejší nákladnou optimalizaci.

3. Transparentní a pro investice p íznivý systém rovné dan p iláká do R investory ze zahrani í, kte í by jinak odvád li dan v jiných zemích. Tuzemští da oví poplatníci tak získají díky mezinárodní da ové sout ži na úkor rozpo tových výpadk jiných zemí. P edpokladem je ovšem stejný p ístup k zatížení zahrani ního obchodu daní z p idané hodnoty v EU a rovnou daní v R.

4. Principiáln odlišné postavení úrok v systému rovné dan povede k poklesu úrokových sazeb, zároveň však nesníží sklon k úsporám. Absence zdan ní dividend oživí obchody na burze. Stoprocentní odpis po ízeného majetku spolu s indexací umo ovaných ztrát povzbudí investování. Zam stnavatelé nadpr m rn placených zam stnanc budou snižovat mzdové náklady i p i mírn rostoucích istých mzdách, což jim umožní nem nit, pop . i snižovat cenu prodávaného zboží a služeb. Výsledkem bude vyšší nejenom nominální, ale p edevším reálný r st hrubého domácího produktu. P i celkov nem nném objemu vybraných daní se sníží jejich podíl na HDP. Pokles da ové kvóty ale znamená, že i na mikroúrovni budou mnozí z poplatník , jejichž da ové zatížení se p ese vše absolutn zvýší, vnímat nem nné, anebo i dokonce mírn klesající relativní da ové zatížení.

ZÁVĚR

Ve veřejné finance představují velice citlivou vnímanou oblast. Změny v této oblasti by proto měly zakládat vypočetitelné a stabilní prostředí. Daňová politika vlády musí brát ohled na konzervativní charakter daní a velkou citlivost veřejnosti k odvodům vynucovaným státem. Ekonomika je nadleňna schopností vstřebávat drobnější změny snáze, než výrazné změny skokové. Na druhou stranu nastomže jen razantnější úprava přinese očekávané efekty.

V první části práce jsem se zaměřil na rozbor daní z hlediska ekonomické kategorie, teorie vnované závadění a konstrukci daní a základním daňovým principům v podmínkách tržní ekonomiky, kterými jsou zejména spravedlnost, efektivnost, transparentnost, neutralita, pružnost a určitá daňová jistota. Největším problémem pak v praxi bývá spravedlnost a efektivita daňového systému.

Daňový systém české republiky jsem přiblížil v druhé části práce. V souladu s tématem je zpracování zaměřeno na fyzické osoby a principy daní z příjmů fyzických osob. V podrobném rozboru jsem rozvedl způsob a některé složitosti zdanění této skupiny osob. Vzhledem k požadovanému rozsahu práce zde však nemohou být zohledněny všechny skutečnosti které zákon v této oblasti upravuje. Pojednávám proto zejména o nejdležitějších skutečnostech ovlivujících zdanění. Patí sem zejména daňový základ, sazba daní a nezdanitelné položky. Daňový systém je v naší zemi podle mého názoru velice složitý a obsahuje množství výjimek, odpot,

slev a r zných sazeb dan , které jen podporují da ové úniky a r st šedé ekonomiky.

Dále jsem v noval pozornost i da ovým únik a jejich charakteristikám. Od roku 2003 se v eské republice provád jí celostátní kontrolní akce k odhalení da ových únik , zam ené zejména na prostituci, nelegální zam stnávání cizinc , ubytování atd. Zda se dnešní vlád poda í zám r potla it šedou ekonomiku a omezit da ové úniky je diskutabilní. Domnívám se, že je t eba reformovat celý da ový systém. Ministerstvo financí sice zastává názor, že da ová soustava musí projít modernizací, ale nenavrhuje žádné radikální zm ny.

V ásti t etí jsem se zam il na jiné zp soby zda ování p íjm . Konkrétn na koncept rovné dan , tj. da ového systému s jedinou procentuální sazbou, která se vztahuje na všechny poplatníky bez ohledu na zdroj a velikost p íjm . Rovná da není novinkou, ale její myšlenka pochází již z 80 let 20 století. V rámci regionu st ední a východní Evropy byla zatím zavedena ve 5 zemích a od 1.1.2004 platí tato úprava i v sousední Slovenské republice. V práci jsem se v noval podrobnému rozboru princip a podstat dan a na p íkladech ukázal dopad zdan ní pro poplatníky v porovnání se sou asnou zákonnou úpravou platnou v R. Zmínil jsem a propo ítal rovn ž novelu zákona s rovnou daní na Slovensku a koncept rovné dan ODS. Vycházím-li ze zjišt ných poznatk , je podle mého názoru systém rovné dan jednozna n pr hledn jší, jednodušší, spravedliv jší k poplatník m a m l by být i efektivn jší v oblasti správy dan . Zda ované subjekty by si podle mých výpo t m ly ve v tšin p ípad polepšit. Závisí to však pochopiteln na nastavení parametr dan .

Rovná da není panaceou. Nemůže vnést rovnost tam, kde pro ni není místo. Lidé jsou nadáni různými vlastnostmi, které v mnoha ohledech předjímají jejich různé šance i výsledné postavení, společenské i hospodářské. Bylo by nedorozuměním vnímat rovnou da jako nástroj jakési násilné nivelizace. Racionální ambice rovné dan spoívají ve zmírnění nebo, chceme-li, v alespoň částečném narovnání násilného omezení práva na majetek, nebo každá daová soustava je založena na kolektivním okleštění tohoto individuálního práva. Rovná da přitom poskytuje dostatečný prostor pro svou interpretaci tak, aby se zdrazováním toho i onoho pojetí mohla identifikovat poměrně široká část politického spektra. Práv dosažení širšího společenského konsensu je předpokladem úspěchu daové reformy. Je zřejmé, že rovná da zcela neodstraní dvojí zdanění, protože bude uplatňována zároveň s některými dalšími daněmi, jejichž existence bude důsledkem mezinárodních (spotřební daně) nebo lokálních (da z nemovitostí) tlaků. Nepochybně zjednodušení daové agendy samo o sobě neodstraní stávající úctní evidenci. S ohledem na zájmy majitelů, manažerů, zaměstnanců, obchodních partnerů i potenciálních investorů povedou podnikatelské subjekty i nadále finanční i podnikové úctnictví. Smysluplné zavedení rovné daně v podmínkách Rm může záležet nejspíše v postupných konvergentních krocích v oblasti přímého i nepřímého zdanění, spojených s přechodným zdačováním dovozu a osvobozením vývozu, zrychlováním odpisování investičního majetku, snižováním sazeb daní z příjmů, a to jak mezních obecných, tak zvláštních sazeb. Kompromisem, přinejmenším dočasným, bude asi ošetření povinného zdravotního a sociálního pojistného. V souvislosti se zahraniční politickou orientací R by případně uplatnění

konceptu rovné dan z reálna prípravovaná zmena spôsobu vybírání dan z pridané hodnoty, prohloubení diskusí o unifikaci zdanění kapitálových příjmů v Evropské unii a - paradoxně - rostoucí problémy se zdaněním zisků, až příliš mobilních v dnešním světě počítačových sítí. Hodnota bude záležet na ofenzívnosti a kvalitě argumentace české diplomacie při obhajování rovné daně (pokud bude ovšem uvedena do života) před možným obviňováním z neférové daňové soutěže a nesouladu s právem Evropských společenství. Teprve hlubší úsebná a právní analýza včetně simulace případných pečovných opatření může vést k upřesnění některého konkrétního scénáře, podle kterého by se rovná daň zavedla do praxe.

Nevýhody rovné daně spatuji v riziku pokrytí příjmu státního rozpočtu a to zejména v prvních letech reformy daňového systému. Tomuto problému jsem se v noval ve tvrté části práce. Z výpočtů provedených při porovnání vyplývá úspora pro poplatníky, což naopak představuje ztrátu pro státní rozpočet. Fiskální stránka je ovlivněna volbou sazby daně a výší nezdanitelného minima na poplatníka. Politicky však zejména nebude přichodná varianta, kdy by více subjektů na novém systému oproti současné situaci trátilo. S případnou reformou daňového systému musí tedy být, i přes jeho fiskální pozitivními efekty, spojena reforma systému sociální podpory a veřejných financí a to zejména na straně výdajů. Nastolení morálky a zodpovědnosti ve výdajové části státního rozpočtu je důležitým aspektem snižování veřejného dluhu. Také občané musí mít pocit, že peníze které státu odvedli jsou efektivně a rozumně využity.

Seznam použité literatury

1. HOLMAN, R.: *Ekonomie*, Praha: C.H.Beck, 2002
2. KUBÁTOVÁ, K.: *Da ová teorie a politika*, Praha : Eurolex Bohemia, 2000
3. PEKOVÁ, J.: *Ve ejné finance*, Praha: Kodex Bohemia, 1999
4. ROTHBARD, M.N.: *Ekonomie státních zásah* , Praha: Liberální institut, 2001
5. VAN UROVÁ, A. a kol.: *Da ový systém R*, Praha, 2002
6. Zákon íslo 337/1992 Sb., o správ daní a poplatk ve zn ní pozd jších p edpis
7. Zákon íslo 586/1992 Sb., o dani z p íjm ve zn ní pozd jších p edpis
8. KRAUS, M.: *Pohled* (on line) Vydání . 2 /2005, dostupný na www.cssd.cz
9. PÁRALOVÁ, A.: *Modrá šance pro svobodu volby v sociálním systému* (on line) .11/2004, dostupný na www.ods.cz
10. SOBOTKA, B.: *Pohled* (on line) Vydání íslo 6/2005, dostupný na www.cssd.cz
11. TLUSTÝ, V.: *Modrá šance pro ve ejné finance* (on line) .1/2003 dostupný na www.ods.cz
12. Programové prohlášení koalice (on line) dostupný na www.kdu.cz
13. <http://www.ucetni.cz>
14. <http://www.mfcr.cz>
15. <http://www.du.cz>
16. <http://mesec.cz>
17. <http://cepin.cz>

ÚDAJE PRO KNIHOVNICKOU DATABÁZI

Název práce	Dan z příjmů fyzických osob a teorie rovné dan
Autor práce	Bc. Vladimír Slanina
Obor	Hospodářská politika a správa
Rok obhajoby	2006
Vedoucí práce	Ing. Libuše Štekanová, Ph.D.
Anotace	Práce porovnává souasně zdaování fyzických osob a teorii rovné dan
Klíová slova	Da Daová teorie Daový systém Da z příjmů fyzických osob Rovná da Sazba dan Nezdanitelné minimum

**FORMULÁ PRO ZP ÍSTUPN NÍ PRÁCE
V ELEKTRONICKÉ FORM**

Typ dokumentu	<i>Diplomová práce</i>		
Autor	Slanina, Vladimír		
E-mail adresa	Slanina.1@seznam.cz		
URN			
Název záv re né	<i>Dan z p íjm fyzických osob a teorie rovné dan</i>		
Stupe studia	<i>magisterské</i>		
Katedra	Ústav ekonomiky a managementu		
Vedoucí práce,	Libuše ekanová, vedoucí práce		
Klí ová slova	Da Da ová teorie Da ový systém Da z p íjm fyzických osob Rovná da Sazba dan		
Datum obhajoby	2006-09-12		
Ozna ení rozsahu zp ístupn ní	1/ souhlasím se zve ejn ním celé práce	Datum:	25.7.2006
Abstrakt	<p><i>V diplomové práci jsem se v noval zpracování problematiky daní z p íjmu ve vztahu k fyzickým osobám. Nejprve stru n rozeberu pojem dan obecn , da ové principy a da jako ekonomickou kategorii. Poté p íblížím da ový systém eské republiky se zam ením na fyzické osoby. V další ásti se v nuji na jiným zp sob m zdan ní p íjm , konkrétn rovné dani. V této souvislosti se zam ím na novelu zákona o dani z p íjm platné od 1.1.2004 na Slovensku a na koncept rovné dan Ob anské demokratické strany. V záv ru se v nuji dopad m dan z p íjm na obyvatele a ve ejnou správu.</i></p>		
Název souboru	<i>Dan z p íjm fyzických osob a teorie rovné dan .pdf</i>	Velikost souboru	914 kB

**FORMULÁ PRO ZP ÍSTUPN NÍ PRÁCE
V ELEKTRONICKÉ FORM - ANGLICKY**

Type of Dokument	<i>Diploma work</i>		
Author	Slanina, Vladimír		
Author's E-mail Address	<i>slanina.1@seznam.cz</i>		
URN			
Title	<i>THE INCOME TAX AND THE THEORY OF FLAT TAX</i>		
Degree	<i>Master</i>		
Department	Institute of Economics and Management		
Advisory Committee	Libuše ekanová, supervisit		
Keywords	Tax, Theory of taxation, Principle of taxation Systém of taxation, Income tax of natural person, Flat tax		
Date of Defense	<i>2006-09-12</i>		
Availability	<i>1/ Unrestricted</i>		
Abstract	<p><i>I focus my work on problems of the income tax in a relation to natural persons. Firstly I present a brief description of a general concept of the tax, the principles of the taxation and the tax as an economic category. Then I bring a closer view of a system of the taxation in the Czech republic with a focus on natural persons. The next part concerns with an alternative taxes methods particulary with the flat tax. In this context I mention a new law valid in Slovakia since 1. 1. 2004 and I introduce a Civil democratic party flat tax concept. In the last part I pursue an impact of the income tax on the population and on the state budget.</i></p>		
Filename	<i>THE INCOME TAX AND THE THEORY OF FLAT TAX.pdf</i>	Size	914 kB

**ANGLICKÉ TERMÍNY POUŽÍVANÉ ZÁVAZNĚ NA
TITULNÍCH LISTECH A JEJICH VÝZNAM V EŠTIN**

Thesis = diplomová práce

Autor = autor

Supervisit = vedoucí práce, školitel, konzultant